درعليه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաճոս փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Արեւելքի Տպարանը ու Խմբագրատունը փոխադրուած են Ղալաթիա, Քամաճոս փողոց, թիւ 8 չէնքին մէջ, Օսմ. Նամակատան եափն: Հետեւաբար, թերթին հետ որ եւ է գործ ունեցողներ կը հրաւիրենք այս հասցէին դիմել այսուհետեւ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿԸ ԲԱՐԳԱՒԱՃԻ

Գրասէր հասարակութիւնը, բնականաբար, հեւքոտ հետաքրքրութեամբ ու խորունկ մտադրութեամբ կարդաց Մասիսի 46–47 թիւերուն մէջ, «Գրականութիւնը ինչպէ՞ս կը բարգաւաճի» վերնագրով, Բաբգէն վարդապետի կողմէ գրըուած զոյգ մը գրական յօդուածները, որոնք այնքան առողջ ու գրական տեսութիւններ, եւ լայնամիտ ու բազմակողմանի մտածումներ կը պարունակէին:

Գրական ներկայ շրջանին մէջ, ուր լրագրութիւնը, թրքահայ գրականութեան միակ օրկանը, ընդհանրապէս տիրապետական խնդիրներով, վիճաբանական սեթեւեթումներով կը զբաղի, բեղուն ու օգտակար արտադրութիւններու երեւումը, երաշտութեան մը մէջ յանկարծապէս տարափող անձրեւի մը, կամ, ամպամած օրուան մը մէջ ճառագայթող ծիածանի մը խանդավառ տպաւորութիւնը կը թողու:

Այդ երկու յօդուածները, կատարեալ եզրակացութիւնը կրնային համարուիլ «վաղուան գրականութիւնը» հարցարանին՝ զոր ծանօթ գրագէտ Արտաշէս Էֆ. Յարութիւնեան յուզեց յաջորդաբար Մասիս եւ Բիւրակնի մէջ:

Յօդուածագիրը, Բաբգէն վարդապետ, այդ երկու հմտաշատ յօդուածներուն մէջ, նախ կը խօսի ընդհանուր գրականութեան բարձրագոյն ու չինիչ կարեւորութեանը վրայ, ցուցնելով թէ, անիկա, հասարակութեան մը միտքն ու կեանքն է, որ անոր ներքին ու արտաքին տրամադրութիւններուն պլիամն է, բովանդակելով իրեն ծնունդ տուող համայնքին ազգագրութիւնը, լեզուն, ճարտարապետութիւնը, երաժշտութիւնը, արուեստներն ու արհեստները, վաճառականութիւնը, աշխարհագիտութիւնը, օտար գրականութեանց ազդեցութիւնները, որոնք նոյն համայնքին տարօրոշ հանգամանքները կը կազմեն, իրենց ամենէն լայն ու բազմակողմանի առումովը:

Ապա Բաբգէն վարդապետ, մասնաւորելով խօսքը տոհմային գրականութեան վրայ, կ'ըսէ թէ, անիկա, միշտ միակողմանի եղած է, ըլլալով պատկերացումը քանի մը մասնական փուլերու, որոնց ամբողջութիւնը, մեծամասնաբար, կրօնական ու միստիքական վարագոյրով մը ծածկուած է, իբրեւ արդիւնք հասարակութեան կրօնական ձգտումներուն, եւ թէ, այդ գրականութեան աշխատաւորները, ընդհանրապէս, եկեղեցականութեան ասպարէզէն եղած են:

Անդրադառնալով ժամանակակից գրականութեան, անոր բարգաւաճումին համար երեք կարեւոր ազդակներու միացումը կը չեշտէ, ազդակներ, էրոնք էական նշանակութիւն մը ունին, եւ բոլոր ազգերու գրականութեանց կազմաւորումին եւ ուռճացումին մէջ ամենէն անհրաժեշտ տարրերը կը ներկայացնեն, անխուսափելի ու անհերքելի կերպով:

Այդ ազդակներէն առաջինն է, տոհմային հին մատենագրութեանց խորունկ, քննադատական ու ժողովրդական ուսումնասիրութիւնը: Երկրորդը, օտար գրականութեանց ընտրական ու թափանցուն ծանօթութիւնը: Երրորդը, ներկայ գրականութեան հարազատ տոհմայնացումը, ընիկ ու ինքնածին տարրերով եւ առողջ. ներով:

Հին մատենագրութեանց մանրակրկիտ ուսումնասիրութիւնը, ո՛չ թէ մինակ քննական ու գիտական տեսակէտով, այլ, ժողովրդականացումով, ռամկացումով, մէկն է այն կենսական հարցերէն, որոնք ամենէն աւելի պէտք էր հետաքրքրէին մեր գրող դասակարգը, որուն պարտականութիւնն է գրականութեան ճառագայթարձակ լոյսը տարածել: Արդարեւ մեր հին գրականութիւնը չունի այն ճոխութիւնը, պատկերներու գունագեղ առատութիւնը, ու ինքնայատուկ հարազատութեան մը բոլոր բարոյական առաւելութիւնները, որոնք կը ցոլացնեն զինքը երկնող հասարակութեան բոլոր կողմերը, ու երբեք չի բաղդատուիր հարուստ գրականութիւններու հետ: Բայց վերջապէս, քանի որ անիկա իսկապէս մերն է, իբրեւ մասնական պատկերացումը մեր քնարերգական, կրօնական, բարոյական, ու մասամբ գիտական ըմբռնումներուն, քանի որ անիկա կը բովանդակէ պատմութիւնը մեր գրական անկումներուն, բարձրացումներուն, ու այլ եւ այլ ազդեցութիւններու, հետեւապէս, գրական բարգաւաճումի ու զարգացումի տեսակէտով, չափազանց անհրաժեշտ է անոր մանրախոյզ ուսումնասիրութիւնը ու աշխարհայնացումը, որպէս զի, նոր սերունդը կատարելապէս հասկնայ անոր ոգին:

Եւ ո՞վ ըսաւ թէ, անոնք մտաւոր անանկութեան մը ցոլացումներն են: Ընդհակառակը, նոր եւ խղճամիտ ուսումնասիրութիւններ, կատարելապէս երեւան կը հանեն թէ, անոնք, գրական մեծ նշանակութիւններ ունին, զգացումներու ու մտածումներու անկեղծութեամբ, գաղափարական բարձրութեամբ ու կրօնական նախանձայուզութեամբ: Միթէ հին մատենագրութիւններէն, Նարեկը, հզօրութիւն ներշնչող հրաշապատում գիրք մը չէ՞ նկարներու գունագեղ ու կենդանի վրձնումով, հոգեկան ու միստիքական վերացումներու տեսլականութեամբ, ու քնարերգական, բանաստեղծական երաժշտութեամբ: Հոգեկան այդքան վսեմ թռիչքով ու արտայայտութեամբ, բարոյական այնքան սրտառուչ լեցունութեամբ ու կորովով, կրօնական այնքան բարձր մտապար դրուագներով քանի՞ գիրք կարելի է գտնել օտար գրականութեանց մէջ: Ու Նարեկէն զատ, մատենագրական միւս գոհարները, միթէ պակա՞ս արժանիք ունին:

Ասով թող չկարծուի թէ, մեր գրականութիւնը, բաղդատութեան կը դնեմ միւս հարուստ գրականութիւններուն հետ, որոնք շատ աւելի վսեմ բանաստեղծականութիւն մը, գաղափարական պերճութիւն մը ունին: Ատիկա յանդգնութիւն մըն է: Նպատակնիս սա է որ, շատ ճիշդ է Բաբգէն վարդապետին եզրակացութիւնը թէ, նոր գրականութեան բարգաւաճումը, հիներին բազմակողմանի ուսումնասիրութեամբը ու ռամկացումովը կարելի է:

Եւ սակայն, ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է որ, չէ թէ ռամիկ հասարակութիւնը, այլ նոյն իսկ այսօրուան գրողներուն ստուարագոյն մասը, անտեղեակ է մեր հին գրականութեան ամբողջական պարունակութեանը, ու հետեւաբար, արտադրուած գործերն ալ, կամ ընթերցողին գրասիրական ճաշակը խաթարելու աստիճան տխեղծութեամբ մը գրուած են եւ կամ բոլորովին օտար գրականութեանց ազդեցութիւնը կը հոտին:

Եւ եթէ գրող դասակարգը մինակ հըմուտ կ'ըլլայ մատենագրական գոհարներուն, միթէ ատիկա բաւակա՞ն է: Անհերքելի իրականութիւն մըն է թէ, մեր հասարակութիւնը կազմող դասակարգերը, մտաւորական զարգացման տեսակէտով, իրարմէ անհուն հեռաւորութիւն ունին: Մինչդեռ սակաւաթիւ խումբ մը, բարձրագոյն դաստիարակութեան մը շնորհիւ, տիեզերական մտաւորականութեան հետ հաղորդակցութեան մէջ է, անդին անհուն? անհաւասար մեծամասնութիւնը մտքի տարապայման աղքատութեան մը վիճակը ունի: Պէտք չէ՞ այդ տարրերու մտաւորական մակարդակը իրարու մօտեցնել:

Ահաւասիկ պատճառ մըն ալ, որ չափազանց սաիպողականութիւն կու տայ այդ մատենագրութեանց ժողովրդականացման, որպէս զի, հասարակութիւնն ալ, իրեն կարգին չօշափէ ներկայ գրական շարժումը, եւ ծանօթանայ դիւրին կերպով անցեալ գրական պատմութեան:

* *

Մեր մատենագրութեան լայնամիտ ուսումնասիրութեան ու աշխարհաբարով ժողովրդականացման գործին հետ, հաւասար կարեւորութիւն ունի օտար գրականութեանց ծանօթացումը:

Թողունք որ, բոլոր ազգերու գրական բարգաւաճման պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ, տարբեր գրական ազդեցութիւնները, միշտ նշանակելի կարեւորութիւն մը ունեցած են որ եւ է գրականութեան կատարելութեանը մէջ: Թողունք որ, որ եւ է գրագէտի համար, անփոխարինելի ինքնավստահութիւն մը, հրճուանք մըն է, երբ գիտնայ թէ, իրեն խորհածը, երկնածը, ուրիշ մըն ալ կը խորհի ու կ'երկնէ, ուրիշ մըն ալ կ'ունենայ իր գաղափարը: Անդին աւելի շահեկան պարագայ մը կայ: Ծանօթ իրականութիւն մըն է թէ, մենք, տիեզերական հանճարներ, սովորական մակարդակէ վեր ցայտող տաղանդներ ունեցած չենք: Մեր գրական ու մտաւորական կեանքը ընդհանուր կերպով, ծանծաղ միջակութիւն մը ցուցադրած է, հաղուագիւտ բացառութիւններէ զատ, որոնք դարձեալ օտար մտաւորականութեան մը բացատրութիւնովը մնած են: Հիւկօները, Լամարթինները, Միւսէները, Շէքսպիրները, Ռընանները, Կէօթէները, Տանդէները, Միլտոնները, Պայրընները, Թէնները, Սբէնսըրներն ու Քանդերը, տիեզերական մտաւոր վերածնումին այս հսկայ դիւցազունները, օտար գրականութիւններու մէջ ծնած են: Իմաստասիրական, տրամաբանական, ուսումնասիրական ամէնէն տիտանգործերը օտար գրականութեանց հովանիին տակ ուռճացած ու բեղմնաւորուած են. հետեւաբար, Տարվինեան սկզբունքով, միշտ հարկադրուած ենք հետեւելու օտարին, ընդօրինակելու օտարը: Մինակ թէ, այս հետեւողութիւնը կուրօրէն ըլլալու չէ, որովհետեւ, այնքան փառաբանուած ու ջատագովուած օտար գրականութեանց մէջ, գոհարին քով՝ գայլախազը, վարդին քով՝ փուշը, ու մանիշակին քով՝ եղինճը կը վխտան, որովհետեւ բոլոր բարքերը չեն կրնար հասարակաց ըլլալ, որովհետեւ, ամէն միջավայրի մէջ, մտաւորական ու բարոյական միեւնոյն հաւասարութիւնը չկայ:

Նմանապէս, ահագին սխալ մըն է կարծել թէ, օտար արտադրութիւններու հայացումը աւելորդ է, իբրեւ թէ, մտաւորական բարձր վիճակի մը մէջ գտնուողները, անպատճառ լեզուական հմտութիւն ալ պիտի ունենան, հետեւաբար ամէն բան բնագրին մէջ կրնան կարդալ: Սակայն, գաւառային քաղաքներու մէջ, յաճախ կը տեսնուին շատ բեղուն ու զարգացած միտքեր, որոնք, հայերէնէ զատ, ուրիշ լեզուներու հմտութիւն չունին. ուրեմն ասոնք մարդկայնութեան գաղափարական ընդհանուր հոսանքին հետ հաղորդակցութեան, շփումի մէջ ըլլալու չե՞ն: Դարձեալ, աններելի սխալ մըն է, միայն վէպերու թարգմանութիւններով զբաղիլ, երբ անդին աւելի կարեւոր գրական սեռեր կան:

* *

Գանք վերջին հարցին, որ ամենէն բեղունը, ու ամէնէն շահեկանն է:

Ե. դարուն, մեր գրականութեան ոսկեղօծ ժամանակին մէջ, յունական ու ասորական գրականութիւնները, իրենց ամենէն լայնարձակ ազդեցութիւնը տարածեր են մեր լեզուին վրայ: Մեր թարգմանիչները, որոնցմով կը պարծինք, յունական դպրոցներու աշակերտներ են: Մեր մատենագրական գոհարները, զորս պաշտելու չափ կը յարգենք, յունականութեան մը հետքերը կը կրեն գերազանցապէս: Անկման դարերուն մէջ ալ, յունական, արաբական ու լատինական գրականութեանց օտարոտի ազդեցութիւնները, մեծ տուգանքներ տուած են մեր գրական ինքնուրոյնութեան: Վերջացող դարուն մէջ ալ, նախ, դասական, հետը, ռօմանդիք, ու ամենէն վերջը, իրապաշտ գրականութիւններու հոսանքը, ձեռք ձեռքի տալով՝ բոլորովին մաշկեր են մեր գրական տոհմայնութիւնը, այնպէս որ, մեր հիմակուան ամէնէն կարկառուն գրագէտները անոնք են, որոնք ամենէն շատ կ'ընդօրինակեն օտար գրականութիւնները, որոնցմէ դժբախտաբար, մինակ ֆրանսականը չափազանց կապկեր ենք, թողլով հիւսիսային գրականութեանց բեղուն պաշտերը:

Միշտ հետեւելու, ընդօրինակելու հակամիտութեանց մէջ, իրաւունք ունի Բաբգէն վարդապետ ըսելու որ, թէ՝ հին մատենագրութեանց ուսումնասիրութեանն, թէ օտար գրականութեանց ծանօթութեանը, մեր ինքնուրոյն մեղքը կակղելու ենք: Եւ ասիկա կ'ըլլայ կարծեմ, առաւելապէս, գաւառական գրականութեան բազմակողմանի միութեամբ, քանի որ, այդ գրականութիւնը ամենէն հիւծիկ տարրերը, ամենէն բնատուրիկ տաղձնները կը պարունակէ:

Ամենէն վերջը Բաբգէն վարդապետ, օրինաւոր սահմաններ գծած էր հայ լրագրութեան, քանի որ, իրեն վրայ կը մարմնանայ թրքահայ գրականութիւնը, ըսելով որ, անիկա պարտականութիւն ունի բոլոր այս գրական հարցերուն համար, եթէ կը ճանչնայ իր բարձր նշանակութիւնը: Դժբաղդաբար մեր արդի լրագրութիւնը, նիւթերու աղքատութիւն մը, գրական անանկութիւն մը պարզելէ զատ, անիկա, ամենայն համար, անձնական հաշիւներ կարգադրելու թատերաբեմ մը, տիրապետական խնդիրներու ցուցավայր մը նկատուած է, բան մը, որ գրական անկումի յայտանիշներէն մէկն է: Բանաստեղծութիւն, երգիծաբանութիւն, քննադատութիւն շեղած են իրենց նպատակէն, ամփոփուելով քմահաճոյքներու, անձնահաճութիւններու մէջ:

ՅԱԿՈԲ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Տիարպէքիր

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

«Լքուած Բնար». Արտաշէս Յարութիւնեան Կ. Պոլիս, գրատուն Պ. Գ. Զարգարեան 1902. Գին 5 դրշ.

Բ

Թէ ինչ եղած է գեղեցիկին վրայ ունեցած իր ըմբռնումը, պէտք է ըսել թէ բնական տեսարաններու պատկերները բանաստեղծի հոգւով յղացուած, ժամանակակից հոգիով ներշնչուած, արուեստագէտի վրձինով մը կրցած են ներկայացուիլ, թէեւ համեմատաբար շատ նուազ թիւով: Իր միջավայրը մասնակի կերպով միայն կրցած է տալ գիւղական կեանքէ առնուած քանի մը պատկերներու վրայ միայն, իսկ միւսներուն ներշնչումը պէտք է փնտռել իր ընթերցումներուն մէջ՝ որոնք որ եւ է կերպով բնատոհմիկ չեն: Իր ներշնչումները շատ անգամ օտար աղբիւրներէ առնուած՝ այդ զգացումին եւ տրամադրութեան տակ գտնուած են:

Թարգմանեցէք զանոնք եւրոպական լեզուի մը եւ մարդ չպիտի կարենայ հասկնալ թէ Արեւելքի մէջ թէ Մալկաբայի անկիւնը գրուած են անոնք:

Իր ըմբռնելու եղանակին մէջ թերեւս նոյն իսկ շատ բան չկայ իրմէն եւ արուեստ մըն է, ինչ որ իբր ներշնչում կը ներկայանայ մեզի: Գեղեցիկը զոր կը հետապնդէ՝ բնութեան գեղեցիկը չէ, այլ «իր աղուոր»ը, որուն առջեւ կը բանայ իր սիրտը, առանց անոր գեղեցկութիւնները եւ հրապոյրները թուելու, հետեւաբար առանց զայն պատկերացընելու. զայն ներկայացնելէ խուսափիլը նշանակելի երեւոյթ մըն է՝ որուն առջեւ կանգ առնել պէտք է: Առաջինն ապացոյցն է ասիկա իր աղուորին երեւակայական էակ մը, եւ իր սէրը աւելի խուճական անորոշ զգացում մը ըլլալուն: Բայց պէտք է ըսել թէ այդ զգացումը մեծ ներշնչարան մը եղած է իրեն համար, որովհետեւ իր 54 ոտանաւորներէն 20ի չափը սիրոյ շուրջը դարձած են:

Նոյն իսկ պէտք է ըսել թէ այդ զգացումը արգելք եղած է ուրիշ կողմեր ալ դարձնելու իր ուշադրութիւնը: Այսպէս բնական գեղեցկութեանց թէեւ բոլորովին անտարբեր չէ, բայց շատ քիչ բան նուիրած է անոնց:

Կարծես թէ զինքը դէպի «իր աղուոր»ը եւ դէպի բնութիւնը մղող զգացումները իրարու դէմ կը կռուին իր ներսը: Տեղ մը (էջ 10, «Ցափրանք») այդ պայքարը կը մատնուի, երբ կ'ըսէ. «Ձեզ կը սիրեմ ամբողջ սիրով մը անսահման,— կապոյտ երկինք, անտառ, հովեր ու վտակ,— Ուր դեռածիլ կեանքիս ամբողջ հորձքն ու տանք— Ցօղն առած են իրենց սառտ բողբոջման:— Այլ՝ իմ հոգւոյս անբաւական են աւա՜ղ:—

Ձեր վիժանուտ հրապոյրներն անանուն —Երբ ես կը զգամ տենդոտ եզական կիրքերուն...»

Եւ իրաւ ալ այդ եզական կիրքերն են որ շատ տեղ կը գրաւեն իր մէջ:

Սէրը այնպիսի զգացում մըն է որ մարդս ուրիշին սրտովը չի կրնար զգալ, այլ իր իսկ սրտովը, որով զուտ անձնական ներշնչում մը կու տայ զայն երգող բանաստեղծին, որուն գործն ալ իրերու բնական հետեւանքովը՝ զուտ անձնական հանգամանք մը կը ստանայ:

Ասոր համար պիտի կրնանք ըսել թէ Ա. Յարութիւնեանի բանաստեղծութիւններուն նիւթերը յաճախ անձնական են, որչափ որ ալ իր պատկերացուցած զգացումները այնքան շատ իրական զգայականութեամբ մը ըմբռնած չըլլայ, այլ սոսկ երեւակայութեամբ:

Ուստի պէտք է անձը եւ իր գաղափարները հետապնդել՝ գտնելու համար այդ ներշնչման բոլոր հրապոյրները: Թերեւս բանաստեղծին բուն անձնական թաքուն հոգիին արտայայտութիւնն է եւ սիրոյ խորանին առջեւ իր ունեցած վարանոտ, անորոշ եւ թափառոտ ինքնութեանը արտայայտութիւնը՝ այն դառնանքը՝ զոր կը պարզէ «Իմ Կրօնս»ին (էջ 14) մէջ: «Ձէ, ես չեմ ուզեր իղձով նիւթական, — Սիրել քեզ, անուշ, գէր լանջքիդ համար», կ'ըսէ եւ կ'ուրուագծէ սէր մը որ «անբաւ քաղցրութեան հրապոյրներու գաղափարացումն» է:

«Վերացումն անբիծ այդ ուժին վսեմ — որուն իր հոգին քրմուհին կ'ըլլայ:»

Իր սիրոյն երեւակայական մարմնացումին ուղղելով խօսքը.

«Խորհրդանշանն ես [illegible],— Սիրոյ հաւատքիս ուժգնութեան բոլոր,— Մաքուր կրօնք մը, հաստատ, անմոլոր,— Ու խուսափական հաճոյքներէն վեր»:

Այսքան խէժալ կրօնք մը, սակայն, բուն իսկ մարդուն տիրապետող կիրքերուն ազդեցութեան տակ՝ որոնք պայքար կը մղեն սուրբ զգացումներուն դէմ, կը փշրուի հազիւ քանի մը տող վարը. բանաստեղծին մէջ բուն մարդը իր կիրքերովը երեւան ելլելով է որ կը բողոքէ.— «Այս խիստ հաւատքը մերթ ծանր կու գայ» մրմնջելով:

Այս պայքարը, որ սիրոյ սրբութեամբ ամլցուն բանաստեղծին երեւակայութիւնը կը մղէ մարդուն բնական կիրքերուն դէմ, աւելի եւս չեշտուած երեւան կ'ելլէ ուրիշ էջի մը մէջ (18 էջ. «Արցունքոտ խօսքեր»):

Զգենք որ ի՛նչ խօսի.— «Ջահլանքի մէջ անպատում ու լայն — Ի՛նչ հեշտ է ինծի, աղուո՛ր, դիտել քեզ,— Դիտել պատկերդ հեռուէն միայն,—Կրծքի մարդոց պատկառանքով, հեզ:— Ձէ, դո՛ւն հոս կեցիր, միշտ անհպելի —Այդ վերացումի սուրբ երկինքին մէջ,— Հոն թող նայուածքդ շողշողայ, փայլի,— Իբրեւ լուսեղէն հրաշ մը անշէջ:

Եւ այս ոգիով կը շարունակէ քանի մը տողեր, խորհրդապաշտ եւ երազող մաքրութեամբ մը: Բայց քանի մը տող վարը՝ նոյն ոտանաւորին շարունակութեան մէջ իսկ դարձեալ կը յաղթուի կարծես, երբ կ'ըսէ.—«...Երբ մերթ հոգիս տենդոտ սլացքով,—Դէպ քե՜զ այս անմեղ, անյոյս խաղերէն— Ուզէ մօտենալ շրթունքներուդ քով,— Ու գգուել անոնց թաւիշ յամրօրէն,— Այդ յոյրատ շարժումն ինծի մի՛ թող տար: Ու կը շարունակէ.— Ու դուն հոդ կեցիր միշտ անհպելի,— Մինչեւ ա՜լ անյոյս ու անմխիթար, սպառի հոգիս, մամ ըլլայ, հալի»:

Վերջին տողերովը կարծես պէտք մը—վսեմ իրքին—կը զգայ եւ վերադարձ մը ընել կ'ուզէ «սպառումի եւ հիւծումի» մը մատնելով իր անձը:

Բայց առտնք բանաստեղծին դասական աղբիւրներէ առած ներշնչումներն են որոնք «Մեքի մոլորութիւնները» կ'անուանուին նոյն իսկ իր Էջ:

Ու այդ տեղերուն մէջ իրաւ սիրոյ սատանաներն (էջ 42) են որ երեւան կ'ելլեն: Տեսէք ինչ կ'ըսէ.— «Բայց չէ, ես կը զգամ այսօր թէ, ափսո՜ս,— Այդ վեհացումը՝ պատրանք մըն է լոկ,— Ու սիրտն իղձերովը իր առաւօտ,— Դեռ ունի թաքուն ուրուեր ու մարմնոց,— Հրեղէն կիրքի բոցեր կան այնտեղ,— Ու նուաղ անուշ, մաքուր ոչնչութ,—Զգացման գանձեր, յոյզ, լուսահեղեղ,—Բերթողի ուժգին յուզման՝ անպակաս:

«Համբոյրի հուրն է ան՝ վարդանման,— Շրթանց թաւիշին բոլորը սառող,— Ու շունչը բերնին—սիրոյ խնկաման,— Ու բոցն աչքերուն՝ վառ, լուսափողփող:—Ձեռքի սեղմումն է այն գուրգուրանքին,—Խանդաղատանքով, կարօտով անհուն,— Ուր տեղ մամ կ'ըլլայ, կը վառի հոգին,—Վայելքի անուշ թմրութեամբ լեցուն:»

Ու այս թմրումէն յետոյ՝ մարդ մերկ իրականութեան առջեւ կը գտնէ ինքզինքը, Բերթողին պէս որ այլ եւս բոլորովին պարտուած հրեղէն կիրքերու բոցերէն» կը գոչէ. «Ձէ, ա՜լ վար թողիր ու քովըս եկո՜ւր,—Տես թէ քեզ որչա՜փ կը սիրեմ ուժգին»:

Ու այլ եւս ամէն ինչ յայտնուած է:

Ա. Ա. ԱԼՊՕՅԱՃԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Պ. Բօլ Տեշանէլի բանախօսութիւնը.— Ներքին ու արտաքին քաղաքականութիւններ.— Զանազան միջադէպեր:

Բարիզ, 20 յուն.— Երեսփ. Ժողովին մէջ, երէկ, սկսան 1903ի նիւթացոյցին ընդհանուր վիճաբանութիւնները: Նախկին ատենապետ Պ. Բօլ Տեշանէլ այդ առթիւ մեծ բանախօսութիւն մը արտասանեց. նախ քննադատութիւններ ըրաւ ելմտական կացութեան վրայ. յետոյ պարզեց զանազան կուսակցութեանց վիճակը եւ կրօնական միաբանութեանց խնդիրը: Պ. Բօլ Տեշանէլ պաշտպանեց այն սկզբունքը թէ քաղաքային իշխանութիւնը պէտք է նա-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (8)

ԱՆԱԹՕԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Ա.

Այդ ժամանակը քիչ տեսած էր՝ բան մը չձգելով իր ետին: Վեց տարի յետոյ նոյն իսկ չէր գիտեր թէ ի՞նչպէս կրցած էր իր ազատութիւնը ձեռք ձգել, այնքան արագ եւ դիւրին եղած էր իր յաղթանակը՝ այդ պալատին, հիւանդոտ, եսասէր ու քաղաքավար ամուսնին վրայ, այդ կռնած, գործի ու քաղաքականութեան մէջ դալկացած, գործունեայ, յաւակնոտ եւ միջակ մարդուն վրայ: Սնապարծութեամբ միայն կը սիրէր կիները, եւ երբեք չէր սիրած իրը: Բաժանումը անկեղծ ու կատարեալ եղած էր իրենց միջեւ: Այնուհետեւ՝ օտարոտի իրարու նկատմամբ, իրարու շնորհակալ կ'ըլլային լռելեայն՝ իրենց փոխադարձ փըրկութեան համար: Մանկամարդ կինը թերեւս բարեկամական զգացում տածէր ամուսնին նկատմամբ, եթէ չգիտնար անոր խորամանկ, ծածկամիտ եւ շատ հնարամիտ ըլլալը՝ իր ազատութիւնը առնելու համար, երբ դրամի պէտք ունենար այնպիսի ձեռնարկներու մէջ, ուր աւելի ցուցամոլութիւն կը ծախէր քան թէ ընչաքաղցութիւն: Այս պատճառաւ, այն մարդը՝ որուն հետ մանկամարդ կինը կը ճաշէր, կը խօսէր ամէն օր, կը բնակէր եւ կը ճամբորդէր, ոեւ է նշանակութիւն չունէր իրեն համար, ոչինչ կը ներկայացնէր:

Ինքնամփոփ դիրքի մէջ, այտը ձեռքին մէջ առած, մարած վառարանին առջեւ, հարցուկի մը խորհուրդը առնող հետաքրքիրի մը պէս, մինչ մտքին առջեւ կը բերէր մենութեան տարիները, Ուէ մարքիզին դէմքը նորէն աչքին առջեւ եկաւ: Այդ պատկերը այնքան ճշգրիտ ու յստակ կերպով կը տեսնէր որ մանկամարդ կինը զարմացած մնաց: Իր հայրը տուն առաջնորդած էր այդ մարքիզը, ծրուատելով զայն: Ուէ մարքիզը բարձրահասակ ու գեղեցիկ թուեցաւ իրեն՝ երեսուն տարուան իր սիրային յաղթանակներուն ու աշխարհիկ փառքերուն համար: Կիներու երեք սերունդներ հրապուրած էր եւ իր սիրած կիներուն սրտին մէջ ձգած էր անկորնչելի յիշատակ մը: Իր առնական շնորհը, իր չափաւոր վայելչութիւնը եւ հաճոյանալու սովորութիւնը տարիքի սովորական սահմանէն անդին կ'երկարաձգէին իր երիտասարդութիւնը: Մասնաւորապէս մարքիզին ուշադրութիւնը գրաւեց մանկամարդ Մարթէն կոմսուհին: Այդ գնահատող եւ բանէ հասկցող անձին մեծարանքները գգուեցին մանկամարդ կնոջ անձնասիրութիւնը: Այդ պահուն իսկ հաճոյքով կը յիշէր այդ մեծարանքները: Խօսակցութեան հրաշալի դարձուածք մը ունէր մարքիզը: Այս վերջինը հաճոյք պատճառեց կոմսուհիին, որ չծածկեց իր զգացած գոհունակութիւնը. այնուհետեւ իր դիւցազնական նախրամտութեան մէջ՝ ինքզինքին խոստացաւ արժանապէս վերջացնել իր երջանիկ կեանքը, այդ մանկամարդ կնոջ վայելումոլը՝ զոր կը գնահատէր ամէն մարդէ առաջ: Կոմսուհին ակներեւօրէն հակում կը զգար մարքիզին նկատմամբ: Կոմսուհին ձեռք անցընելու համար՝ մարքիզը ամէնէն հանճարեղ նենգամտութիւնները ի գործ դրաւ: Բայց մանկամարդ կինը շատ դիւրաւ կրցաւ ազատիլ անկէ:

Երկու տարի առաջ, կոմսուհին անձնատուր եղած էր Ռօպէր Լը Մէնիլի, որ ուժգնօրէն տենչացած էր անոր, իր երիտասարդութեան բովանդակ եռանդովը, իր հոգիին բոլոր պարզութեամբը: Մտովի կ'ըսէր. «Անձնատուր եղայ անոր, որովհետեւ կը սիրէր զիս»: Ճշմարտութիւնն էր ատիկա: Նաեւ ճշմարտութիւն մըն էր Գէ խուլ եւ հզօր բնազդ մը մղած էր զինքը, հնազանդելով իր էութեան նախանձորութեանց: Բայց իր ձեռքը չէր ատիկա. ինչ որ իրմէ ու իր խիղճէն կախում ունէր, ճշմարիտ զգացումի մը հաւատացած ու հաւանած ըլլալն էր: Ընդհուպ տեղի տուած էր ինք, տեսնելով որ տառապագին սիրով մը կը սիրուէր: Փութով ու պարզութեամբ տեղի տուած էր: Իր սիրահարը ենթադրեց որ թեթեւօրէն անձնատուր եղած էր ինք: Կը սխալէր: Մանկամարդ կինը ընկճում մը զգացած էր այն անդարմանելի տեսակ մը ամօթին հանդէպ, որ մարդը կը մղէ իր մէկ գործը ծածկելու յանկարծօրէն: Սիրահար ունեցող կիներու վրայ ինչ որ մրմնջած էին իր առջեւ, իր հրակէզ ականջներուն առջեւ կը բզզար հիմա: Բայց յոխորտ ու փափուկ իր ճաշակին կատարելութեան մէջ, իր անձնամատոյց նուէրին արժէքը ծածկելու հոգածու գտնուեցաւ եւ բնաւ այնպիսի բան մը չըրաւ որ կարենար իր սիրահարը յանձնառութեան մը մէջ դնել իր զգացումներէն անդին: Սիրահարը բնաւ չկռահեց այդ բարոյական խառնակչութիւնը, որ հազիւ քանի մը օր տեւեց, տեղի տալով կատարեալ հանդարտութեան մը: Երկու տարի յետոյ, իր անընդգիտ եւ բնական ընթացքը լաւ կը գտնէր մանկամարդ կինը: Մէկուն միասած չըլլալով՝ բնաւ վիշտ չէր զգար: Գոհ էր: Այդ սիրային կապակցութիւնը իր կեանքին լաւագոյն գործն էր: Սիրած ու սիրուած էր: Անտարակոյս, երազած արբշռութիւնը չէր զգացած: Բայց մարդ զայն կը զգա՞յ միթէ: Բարի եւ պարկեշտ ամուրի երիտասարդի մը սիրուհին էր, կիներու կողմէ շատ գնահատուած, ընկերութեան մէջ շատ փնտռուած եւ որ շատ արհամարհոտ ու դժուարահաճ կը համարուէր, թէեւ ճշմարիտ զգացում մը ցոյց տար իրեն նկատմամբ: Անոր պատճառած հաճոյքը եւ գեղեցիկ ըլլալու բերկրանքը զինքը կը կապէին այդ սիրահարին: Ո՛չ միայն իր սիրահարին կեանքը հեշտալի կը դարձնէր միշտ, այլ նոյն իսկ տանելի, եւ երբեմն հաճոյալի:

(Շարունակելի)

խառնմարութիւն ունենալ կրօնականին վրայ եւ թէ պէտք է բոլորովին մերժել քաղաքականութեան ու կրօնքի այն խառնուրդը՝ որ այնքան վնասակար եղած է Ֆրանսայի։ Պ. Բօլ Տէշանէլ արտաքին քաղաքականութեան խնդիրը ձեռք առնելով ըսաւ.

«Հակասութիւնները ամէնէն աւելի կը տեսնուին արտաքին քաղաքականութեան կառուանին վրայ, որ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովներուն մէջ շատ լքուած է եւ որ այնքան սերտիւ կախում ունի ներքին քաղաքականութենէն։ Մեծամասնութեան նստարաններուն վրայ կը տեսնեմ Պ. Տումէն, որուն կծու խօսքերը, Հնդկաչինէն վերադառնալու միջոցին, դեռ մոռցուած չեն։ Կը տեսնեմ նաեւ Պ. Ժորէսը. նաեւ Պ. Էթիէնը, որուն քանի տարիէ ի վեր ըրած ջանքերը՝ մեր գաղթային քաղաքականութեան զարգացմանը համար, խիստ ծանօթ են. միանգամայն անոր մօտ կը տեսնեմ պատուարժան Պ. տը Բրէսանսէն։ Կը հարցնեմ ինքզինքիս թէ մեր դիւանագիտութեան համար ի՛նչ հեղինակութիւն կրնան ունենալ իրարու հակասող այդ տեսութիւնները եւ ի՛նչպէս կրնայ ներշնչուիլ անկէ նախարարութիւնը, որ պարտաւոր է նկատողութեան առնել զայն։ Մեզմէ շատերը, այս ժողովին բոլոր նըստարաններուն վրայ, այնպէս կը նկատեն թէ 1870էն ետքը մեզի համար ամէնէն իմաստուն քաղաքականութիւնը պիտի ըլլար մեր ազդեցութիւնը ի գործ դնել Եւրոպայի մէջ, թէ պէտք եղածէն աւելի հեռուները գացած ենք եւ թէ մեր ոյժերը ցրուած ենք։ Այսօր, ոչ թէ նորանոր յաղթանակներու վրայ կրնանք խորհիլ, այլ պարտաւոր ենք բաւականանալ մեր ունեցածին կազմակերպութեամբը եւ անկէ օգուտ քաղելու։ Խաղաղութեան եւ արժանապատուութեան քաղաքականութիւն մը կ'ուզենք։ Ֆրանսա միշտ կենդանի ու զինեալ Արդարութիւնն է եւ չի կրնար լքանել այն իտէալը՝ որ իր չքեղ պատմութեան մեծութիւնը տուած է։ Այո՛, մեր արտաքին քաղաքականութիւնը, ինչպէս մեր ներքին քաղաքականութիւնը, պէտք է յարատեւ ջանք մը ըլլայ դէպ ի իրաւունքին յաղթանակը։ Յարձակողական քաղաքականութեան մը եւ ձեռնպահութեան քաղաքականութեան մը միջեւ կարգ մը հեռաւորութիւններ կան. նաեւ մէկ քանի տեսութիւններ վտանգաւոր կ'ըլլան երբ անոնց ծառայուի աւելի զօրաւոր ճարտարախօսութեամբ մը։ (Կեդրոնէն եւ աջակողմէն կը ծափահարեն։) Նոր դպրոց մը երեւան եկաւ, ուր դերերը տակնուվրայ եղան մեզի ի նպաստ»։

Այդ միջոցին ատենաբանը ակնարկեց Պ. Ժորէսի կողմէ քանի մը ամիս առաջ խօսուած երեսփոխան Պ. Անտրէ-Բոնթանի գրուած նամակին։ Այդ ակնարկութիւնը բուռն միջադէպ մը առաջ բերաւ։ Պ. Բօլ Տէշանէլ յայտարարեց.

«Միթէ խնդիրը Երրեակ Զինակցութեան վրա՞յ է։ Միթէ ուրախանալու համա՞ր է որ, Պիզմարքի ու Ֆրիտրիխ երկարատեւ գրգռիչ ժամանակամիջոցէն ետքը, Ալեքսանդր Գ. կայսրը, իր անկեղծ դիրկընդխառնումովը, մեր սիրտերը տաքցուց ու եւրոպական հաւասարակշռութիւնը վերահաստատեց։»

Երեսփոխան Պ. Մէրօ-Թիշար դիտել տուաւ թէ Ֆրանսա դաշնակցութեան պէտք չունի եւ թէ ատենաբանին այդ երկրասիրութիւնը ստորնացում մըն է Ֆրանսայի համար։ Պ. Բօլ Տէշանէլ յարեց թէ դերերու եւ թուականներու եղական փոփոխութեամբ մը Ֆրանսայի դէմ կնքուած դաշնակցութեան համակրութիւն կը յայտնուի, իսկ անոնց նկատմամբ որոնք Ֆրանսայի օգնած են, խստութիւն ցոյց կը տրուի։ Երեսփոխան մը յայտարարեց թէ սխալ է։ Պ. Բօլ Տէշանէլ շարունակեց.

«Կ'ըսուի թէ սխալ է։ Աւասիկ խօսքերը այն ատենաբանին որուն կ'ակնարկեմ.— «Երրեակ Զինակցութիւնը անհրաժեշտ հակակշիռն է Ֆրանսայի ծայրայեղ երկրասիրութեան եւ Ֆրանքեւռուս ցնորքներուն»։

Ձախակողմէն նորէն ընդմիջեցին։ Ատենապետ Պ. Լէոն Պուրժուա դիտել տուաւ թէ այդ մասին պէտք չէ առաջ երթալ, վասն զի Պ. Ժորէս, որուն արտասանած խօսքերուն վրայ է խնդիրը իր հիւանդ մօրը քով կը գտնուի։ Պ. Բօլ Տէշանէլ խօսքը շարունակելով ըսաւ.

«Եթէ խնդիրը պատերազմի վրայ է, միայն այդ աղէտին վրայ ողբալու համա՞ր է։ Ոչ։ Կորստուած այս երկրին առջեւ, մեր վարժարաններուն երիտասարդութեան առջեւ, Պ. Հէրվէ կ'ողջունուի իբրեւ նախակարապետ մը, իբրեւ առաջինը ողջմտութեան եւ արիութեան օրինակը տալու ներուն։ Աւասիկ բուն իսկ արտասանուած պարբերութիւնը.— «Հէրվէ, մէկը այն առաջիններուն, որոնք Համալսարանին մէջ, ողջմտութեամբ եւ արիութեամբ խօսած են»։

Ձախակողմէն նորէն դիտողութիւններու սկսան եւ աղմուկը չդադրեցաւ։ Ատենապետը աշխատեցաւ աղմուկը հանդարտեցնելու։ Պ. Բօլ Տէշանէլ երբ յայտարարեց թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ ատենաբան մը երբ մէկ կողմէն կը ծափահարուի, միւս կողմին համար իսկոյն կասկածելի կ'ըլլայ, աղմուկը աւելի սաստկացաւ։ Ատենապետը հանդարտեցուց եւ Պ. Բօլ Տէշանէլ խօսքը՝ շարունակեց ըսելով.

«Դրական ծրագրի մը վրայ տեսութեանց համերաշխութեամբ մը միայն կարելի է բեղուն գործեր առաջ բերել։ Պառակտեալ ծրագիրները խրդճերը կը գրգռեն եւ աննպաստ վիճակ մը առաջ կը բերեն։ Գաղափարները միշտ կը մնան ու յաւիտենական են։ Հաւատք մը ունիմ այդ գաղափարներուն վրայ, եթէ արիութեամբ ծառայուի անոնց, Ֆրանսան ազատելու համար նոր օրինակ գաղափարներէն, որոնց մէջ կը տատանի։ Իղձս թէ խաղաղասէր բոլոր Ֆրանսացիներուն միջեւ մտերմական համաձայնութիւն մը գոյանար, որպէ՛ս զի Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը վերստանար իր ցեղին հանճարին տիրական յատկութիւնը՝ այն է յստակութիւնը»։

Պ. Բօլ Տէշանէլի այս խօսքերը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցան կեդրոնէն, ձախակողմէն եւ աջակողմէն։ Պահպանողական ու յառաջդիմական բազմաթիւ երեսփոխաններ շնորհաւորեցին Պ. Բօլ Տէշանէլը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. ժողովին մէջ. — Շանելեան ճիռս մը.— Ֆոն Պիւլով կոմսը եւ ընկերավարականները. — Արտաքին քաղաքականութիւնը։

Պերլին, 20 յունվ.— Այսօր Խորհրդարանին մէջ ձեռք առնուեցաւ նիւթադրացին վիճաբանութիւնը։ Պավիէրայի ընկերավարական կուսակցութեան պետ Պ. Վոլմար, ընդարձակ բանախօսութիւն մը արտասանեց արտաքին ու ներքին խնդիրներու վրայ։ Երբ Քրուբի մահուան պարագաներուն վրայ խօսեցաւ, բուռն աղմուկներ ծագեցան։ Ատենապետը դիտել տուաւ թէ հարկ չկայ Քրուբի գործին ակնարկելով Ընկերվարական կուսակցութիւնը սկսաւ ընդմիջել եւ աղմուկ յարուցանել։ Պ. Վոլմար խօսքը շարունակելով ըսաւ թէ գժգոհ է Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութենէն, զոր վարելու մասին բաւական անկարողութիւն ցոյց տրուած է։ Ատենաբանը յարեց.— «Անգլիոյ եղած առաջարկութիւնները այդ երկրին մէջ այնքան լաւ ընդունելութիւն չգտան։ Վէնէզուէլայի գործը, որ Ֆրանսայի արկածը կը յիշեցնէ Մեքսիքայի մէջ, սա արդիւնքը ունեցաւ թէ Մ. Նահանգները կացութեան տէրը եղան։ Ուրախ եմ որ Ֆրանսայի մէջ գերմանատեաց զգացումները կը նուազին, բաց ի Պ. Բէլլըթանի ու Անտրէ զօրավարին ծայրայեղ երկրասիրական ճառերէն որոնց նմանները անշուշտ Գերմանիոյ մէջ ալ կան։»

Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը պատասխանելով ամբաստանեց Պ. Վոլմարը թէ Գերմանիոյ հակառակորդ ցոյց կու տայ ընկերական յառաջդիմութեանց։ Կոմսը մէջ բերաւ այդ նպատակին համար եղած կարգադրութիւնները որոնք եւ ոչ մէկ տեղ մը եղած են։ Նախարարապետը իր ըսածը հաստատելու համար մէջ բերաւ Բարիզի գերման դեսպանին եւ Ֆրանսայի առեւտրական նախարար Պ. Միլլըրանի միջեւ կատարուած տեսակցութիւն մը, յարելով որ ընկերվարական կուսակցութեան անդամները մասնաւոր յարգանք մը կը տածեն Պ. Միլլըրանի նկատմամբ։ Պ. Միլլըրան ըսած է թէ Գերմանիոյ օրինակին հետեւելով պիտի ջանայ Ֆրանսայի մէջ ալ հանգստեան թոշակի սնտուկ մը հաստատել հանքային գործաւորներուն համար։ Նախարարապետը այդ մասին կարգ մը ուրիշ բացատրութիւններ տալէ ետքը ձեռք առաւ արտաքին քաղաքականութեան խնդիրը. ըսաւ թէ համոզուած է որ Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ եղած հանդարտ ու խաղաղ յարաբերութիւնները երկու ազգերն ալ հաւասարապէս կը շահագրգռեն. նաեւ կան կարգ մը խնդիրներ որոնց մասին երկու տէրութիւնները պիտի կրնան հաւաքաբար գործել, իրենց փոխադարձ շահուն համար։ Ֆոն Պիւլով կոմսը յարեց թէ իր կարծիքով Գերմանիա պէտք է խնամով մշակէ յարաբերութիւնները արեւմուտքի իր դրացիին հետ։ Երկու ազգերը անցեալին մէջ կռուեցան, բայց Գերմանիա չի կրնար անտեսել թէ Ֆրանսա, իր սքանչելի յատկութիւններուն շնորհիւ եւ քաղաքականութեան մատուցած ծառայութիւններովը միշտ երեւցած է մարդկութեան յառաջդիմութեան յառաջապահ դիրքին վրայ։ Նախարարապետը Վէնէզուէլայի խնդրին ակնարկելով ըսաւ.

«Վէնէզուէլայի ծովեզերքներուն պաշարումը պիտի վերնայ, երբ Ուաշինկթընի մէջ կատարուած բանակցութիւնը գոհացուցիչ ելքի մը յանգի։ Գերման կառավարութիւնը դեկտ. 23 թուականով ամերիկեան դեսպանին հաղորդած իր ծանուցագրին մէջ, դիտել տուած էր որ տէրութիւնները տրամադիր պիտի ըլլան խնդիրը Լա Հէի իրաւարարական ատեանին ներկայացնելու, այն պարագային երբ Պ. Ռուզվէլթ չուզէ կատարել իրաւարարի դերը։ Պ. Ռուզվէլթ, դեկտ. 27 թուականով Պէրլինի ամերիկեան դեսպանին ուղղած ծանուցագրին մէջ կը յայտարարէր թէ միշտ իր կարծիքը եղած է վէճը ներկայացնել Լա Հէի իրաւարարական ատեանին, քանի որ այդ ատեանը ամէնէն կարեւոր տէրութեանց կողմէ կազմուած է՝ հիմնականապէս վէճին նման դժուարութիւններ լուծելու, եւ քանի որ այդ վէճին մէջ ազգային պատուոյ ու երկիրներ դրաւելու խնդիրներ չկան։ Յայտնի է թէ Պ. Ռուզվէլթ չէ մերժած տէրութեանց առաջարկութիւնները, բայց միայն ցոյց տուած է թէ երկու ճամբաներէն ո՛րը իրեն ամէնէն աւելի գործնական կ'երեւայ։ Գերմանիոյ ու Անգլիոյ միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ։ Ներկայ պարագաներուն մէջ շատ զարմանալի է որ Անգլիոյ մամուլին մէկ մասը, կարգ մը կէտերու մասին, ոչ-բարեկամացութեամբ խօսած է հաւաքական գործին վրայ։ Այդ բանը պատահեցաւ այն միջոցին երբ Անգլիա կը բողոքէր միջազգային խնդրոյ մը համար։ Այն բողոքը, որով Գերմանիա ալ չմասնակցեցաւ այդ բողոքին, կարգ մը լրագիրներու կողմէ թշնամական գործ մը նկատուեցաւ Անգլիոյ դէմ։ Ամէն անոնք որ կրնան գնահատել Ռուսիոյ հետ բարւոք յարաբերութիւններ ունենալու մեր շահը, եւ անոնք որ տեղեակ են Գերմանիոյ աւանդական քաղաքականութեան, եւ աշխարհագրական պայմաններուն, մեզմէ խաղաղասէր ու անկողմնակալ չէզոքութիւն մը միայն կը սպասեն։ Անգլիոյ կառավարութիւնը նոյն իսկ իր երկրին մէջ քննադատուեցաւ՝ Վէնէզուէլայի խնդրին մէջ Գերմանիոյ հետ դաշնակցելուն համար, եւ նոյն իսկ մեծ տաղանդ ունեցողներ նախատինքներ ըրին Գերմանիոյ դէմ։ Այդ յարձակումները պէտք է վերագրել Անգլիոյ ժողովուրդին դառնութեանը՝ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ատեն եղած յարձակումներուն հետեւանքով։ Անգամ մը եւս կը յայտարարեմ թէ Գերմանիոյ ու Անգլիոյ վեհապետներուն եւ Պէրլինի ու Լոնտոնի դահլիճներուն միջեւ եղած յարաբերութիւնները բնաւ չեն փոխուած եւ անցեալին պէս միշտ նոյն լաւագոյն վիճակին մէջ կը շարունակեն։»

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Պ. Ժիրոնի մէկ յայտարարութիւնը. — Ամուսնալուծումէն առաջ. — Բանակցութիւնները։

Հռոմ, 20 յունվ.— Թրիպունայի Մէնթոնի Թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Ժիրոնի հետ, որ յայտարարեց թէ Լուիզ իշխանուհին եւ ինք հաւանօրէն Պորտիկէրա պիտի երթան։ Պ. Ժիրոն ըսաւ թէ չի գիտեր որ ամուսնալուծութիւնը երբ պիտի վճռուի, վասն զի միայն Տրէզտայի մէջ ծանօթ է այդ պարագան։ Հերքեց այն զրոյցը թէ իր եւ իշխանուհիին յարաբերութիւնները խզուած ըլլան, որովհետեւ իրենց զգացումները բնաւ փոխուած չեն։ Մինչ կատարեալ ներդաշնակութեան մէջ ապրած են եւ այնպէս ալ պիտի ապրին։ Պ. Ժիրոն յարեց թէ ամուսնալուծման ձեւակերպութիւնները երբ կատարուին, պիտի հերքէ իրեն նկատմամբ եղած զրպարտութիւնները եւ ամէն բան պիտի յայտնէ։ Թրիպունայի Թղթակիցը տեսակցեր է Լուիզ իշխանուհիին հետեւող միակ անձին հետ, որ յայտարարեր է թէ ամուսնալուծումը փութացնելու նպատակով է միայն որ իշխանուհին յայտարարեր է թէ սպասուած տղան Պ. Ժիրոնէն է։

Պերլին.— Տրէզտայի լրագիրները կ'ըսեն թէ Լուիզ իշխանուհին հաւաներ է ամէն դիրքերէն հրաժարիլ. տարեկան 30,000 մարք պիտի ստանայ իր ամուսինէն։ Ուրիշ թերթ մըն ալ կ'ըսէ թէ ընդհակառակը, իշխանուհին, Պ. Ժիրոնի ազդեցութեան տակ, այդ պահանջումները անընդունելի կը գտնէ։ Ուզեր է որ փափաքած ատենը Տրէզտա երթայ եւ ամիսը երկու անգամ կարենայ տեսնել իր զաւակները. նաեւ հիւանդութեան պարագային ազատ մուտք ունենայ անոնց քով։ Իշխանը բանակցութիւնները խզեր է, պատասխանելով որ Տրէզտայի ատեանը ամուսնական բաժանում պիտի վճռէ ամուսնական անհաւատարմութեան հիման վրայ՝ օրէնքին տրամադրած բոլոր հետեւանքներովը։ Եթէ իշխանուհին ընդունէր առաջարկուած իրաւախոհութիւնը, այդ վճիռը պիտի արձակուէր՝ ամուսնական յարկը լքանելու հիման վրայ եւ դրամի ժիտը եւ պիտի դարձուէր։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեցի մը նամակը.— Անկարգութիւններ Սէ-Զուանի մէջ.— Պոքսըրներուն շարժումը։

Բէքին, 20 յունվ.— Բանից ծանուցուեցաւ թէ Սէ Զուանի եւ Քան-Սուի մէջ տիրող անկարգութիւնները մտահոգութիւն կը պատճառեն եւրոպական տէրութեանց։ Պոքսըրներու շարժման այս վերզարթնումը վերագրուած է Թուան իշխանին ազդեցութեան, որ Քան-Սուի մէջ ապաստանած է եւ Սէ-Զուանի բնակիչները անկարգութեան կը հրաւիրէ իր արբանեակներուն միջոցաւ։ Լրագիր մը երկար նամակ մը կը հրատարակէ, օտար միսիոնարութեանց պատկանող եւ հարաւային Սէ-Զուանի երէց Պ. տը Կէպրիանի կողմէ գրուած, որ վերջերս Պ. տը Մէօնէն ընդունուեցաւ։ Այդ նամակին թուականն է 1902 հոկտ. 1։ Պ. Կէպրիեան իր նամակին մէջ կը պատմէ Սէ-Զուանի խառնակութիւնները՝ 1902ի սկիզբէն ի վեր։ Ամէն տեղ, բնիկ քրիստոնեաները, կաթոլիկ ու բողոքական, խոշտանգուած, յարձակում կրած եւ ջարդուած են։ Երկու հազար հոգիէ աւելի սպաննուած են երկու տարիէ ի վեր։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոպո տ'Անլթի քանի մը շաբաթ գացած է Չէն-Թուի եպիսկոպոսին քով, քաղաքը յարձակումէ մը զերծ պահելու համար։ Իր ներկայութիւնը, արդարեւ պաշտպանած է քաղաքը։ Հրամանատար Հարրոթ ալ հոն գացած էր միեւնոյն ատեն, իր թնդանօթակիրը ձգելով Բիա-Թինի մէջ եւ մինչեւ Բէօ-Շան եկելով նաւակով։ Զինի փոխարքան, սպանդներին հոն հասնելով տրամադիր չէր երեւար Պոքսըրներուն դէմ գործելու. Պ. տը Կէպրիան մասնաւորապէս բրաւ Բինկ-Զանկի կուսակալը, իբր գլխաւոր պատասխանատու նկատելով պաշտօնատարներէն մէկը։ Ոչ մէկ միսիոնար եւ ֆրանսական գործակատար խոշտանգուած չի թուիր։ Միայն բնիկ քրիստոնեաները հալածանքի ենթարկուած են։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Գործաւորներուն խնդիրը.— Պաշտօնատարութիւն մը.— Խնդրին լուծումը։

Լոնտոն, 20 յուն.— Հանքերու Սենեակին պատգամաւորութիւնը Պ. Չէմպըրլէնի մօտ պիտի երթայ, գործաւորներու խնդրով խորհրդակցելու համար։ Ընդհանրապէս ամէն ոք գոհ է, պատերազմի ծախքերուն մասնակցութեան խնդիրը միանգամ ընդ միշտ կարգադրուելուն համար, բայց յուսախաբութիւն կը տիրէ գործաւորներու խնդրին նկատմամբ, որ մեծ հարցը կը նկատուի։ Կը կարծուի թէ Պ. Չէմպըրլէն վերահասու չէ եղած լուծման մը ստիպողականութեանը։ Ամէն ոք կը խոստովանի թէ ափրիկամորթ գործաւորներուն ընդհանրացումը սքանչելի գաղափար մըն է քաղաքական տեսակէտով, բայց անիրագործելի է անտեսական տեսակէտով։ Մանրամասն տեղեկագրի մը մէջ, որ Պ. Չէմպըրլէնի պիտի յանձնուի, հանքերու տնօրէնները կարծիք կը յայտնեն՝ որոյ ճնշում մը բանեցնելու բնիկներուն վրայ, բայց միւս կողմէ կը վախնան որ ասիկա պատճառ մը չըլլայ սեւամորթներու ընդհանուր ըմբոստութեան մը։ Անոնց կարծիքին նայելով, երկու միջոց միայն կայ. կամ այն է որ իտալացի եւ սպանիացի գործաւորներ պէտք է գործածել, որոնք շատ աժան են ու կրնան ափրիկամորթներուն եւ սեւամորթներուն հետ աշխատիլ, Պ. Չէմպըրլէնի կողմէ առաջարկուած համեմատութեամբ, եւ կամ այն է որ չինացի գործաւորներ աշխատցնել, վեց չինացիի հանդէպ մէկ անգլիացի վարձելով։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ

Պ. Պօուէնի այցելութիւնները. — Գերմանիոյ նախարարապետին յայտարարութիւնները.— Գերի բռնուած երկու նաւ։

Բարիզ, 20 յունվ. — Բարաքասի Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Պօուէն, երէկ, Ուաշինկթըն հասնելուն պէս խորհրդակցեցաւ նախագահ Պ. Ռուզվէլթի եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի հետ։ Յետոյ այցելութիւն տուաւ Անգլիոյ դեսպանին եւ գերման գործակատարին։ Պ. Պօուէն կը յայտարարէ թէ Մարաքայպոյի միջադէպը արգելք չպիտի ըլլայ բանակցութեանց ընթացքին, թէ Բասթրօ նախագահէն ստացած իշխանութիւնը կարելի կը դարձնէ ուղղակի համաձայնութիւն մը։ Անգլիոյ նոր դեսպանին գալստեան կը սպասուի, բանակցութիւնները վերսկսելու համար։ Լոնտոնի լրագիրներուն հաղորդուած զեկոյց մը կը հաստատէ թէ գերման դեսպանին բացակայութիւնը Ուաշինկթընի մէջ՝ չպիտի յապաղեցնէ բանակցութիւնները։ Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը հրահանգներ ստացած է այս մասին։

—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին կողմէ եղած յայտարարութիւնները տրամադիր ցոյց չեն տար Գերմանիան՝ պաշարումը դադրեցնելու, երբ բանակցութիւնները գոհացուցիչ եզրակացութեան մը յանգին։ Բանքէր թնդանօթակիրին պարտութեան լուրը առնելով Վէնէզուէլայի կառավարութիւնը հրամայեց որ Վինէքրա յածանաւակը օգնութեան երթայ Մարաքայպոյի առջեւ։ Գերման մամուլը Մարաքայպոյի միջադէպին վրայ շատ չի գրեր, միայն թէ կասկած կը յայտնէ որ Բարաքասի Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Պօուէն բարեկամը եղած ըլլայ Բասթրօ նախագահին, իր շահերը պաշտպանելով հանդէպ Գերմանիոյ, որպէս զի յետոյ փոխադարձութեան դաշնագիր կնքէ Մ. Նահանգաց եւ Վէնէզուէլայի միջեւ։

—Բարաքասէն անգլիական լրագիրներուն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ անգլիական Ռեթրիպիւթըն, երէկ, գրաւեց երկու նաւ, որոնք Բորոյէն կը մեկնէին, ըմբոստներուն համար զէնք բեռցնելով։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 յունր.— Բարաքասէն կը հեռագրեն թէ Գերմանները երրորդ անգամ ըլլալով ռմբակոծեր են Սան-Քարլոսը։

—Տեւական ռմբակոծումներու հակառակ՝ Սան-Քարլոսի ամրոցը անձնատուր ըլլալ չուզեր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը, կարճ վիճաբանութենէ մը ետքը, մերժեց արմատական-Չեխերու կողմէ ներկայացուած երկու բանաձեւերու ստիպողականութիւնը։ Յետոյ օրակարգը ձեռք առնելով մասնաւոր յանձնաժողովի մը յղեց շաքարներու բաժնին ու բաշխման վերաբերեալ ծրագիրը։ Յաջորդ նիստը չորեքշաբթի պիտի գումարուի։

ՍԷՎԱՍՏՈՊՈԼ.— Թիլթօվ դեր-ծովակալը, Սեւ ծովի նաւատորմին եւ նաւահանգիստներուն հրամանատարը, մեռաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Գերմանիոյ դահաժառանգ իշխանը, սիրալիր կերպով հրաժեշտ տալէ ետքը Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհիին՝ Նովկորոտ ուղեւորեցաւ Զարեւիչին հետ։ Մեկնումէն ներկայ էին մեծ դուքսերը, Լամստորֆ կոմսը եւ գերմանական դեսպանատան պաշտօնեաները։

ՆՈՎԿՈՐՈՏ.— Գերմանիոյ դահաժառանգը եւ Զարեւիչը իրիկուան հոս ժամանեցին։ Միասին գացին 85րդ զօրագունդին զօրանոցը՝ զոր աչքէ անցուցին եւ ուր յետոյ սեղան մը տրուեցաւ սպաներուն կողմէ։ Գունդին հրամանատարը բաժակ պարպեց Վիլհէլմ կայսեր կենացը եւ Գերմանիոյ դահաժառանգն ալ Ռուսիոյ կայսեր կենաց։ Գերմանիոյ դահաժառանգը ներկաներուն համակրական արտայայտութեանց մէջտեղը, իր հօրը ողջոյնները եւ մաղթանքները հաղորդեց՝ զօրագունդին բարեկեցութեանը համար։ Յետոյ զօրանոցին հրապարակին մէջ հրամանատարը գունդին զինուորներուն հաղորդեց Վիլհէլմ կայսեր ողջոյնները ու մաղթանքները, որոնք երկարատեւ «հուրրա»ներով պատասխանեցին։ Գերմանիոյ դահաժառանգը սիրալիր կերպով հրաժեշտ տուաւ Զարեւիչին եւ ճամբայ ելաւ դէպ ի Գերմանիա։

ԲԱՐԻԶ.—Ռուսիոյ կայսրը հեռագրեց Պ. Լուպէի թէ 25,000 ֆր. կը ղրկէ Պրըթանեի ձկնորսներուն, իբրեւ հաւաստիք մը իր համակրութեան բարեկամ ու դաշնակից Ֆրանսայի համար։ Պ. Լուպէ պատասխանեց, անկեղծ երախտագիտութիւն յայտնելով։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Ռուսիոյ կայսրը Ս. Աննա պատուանշանի մեծ խաչը տուաւ Պ. Կվոստիչի եւ Ս. Սթեֆանիւլեսի հրամանատարութեան խաչը՝ Սերպիոյ թագաւորին թիկնապահ դեր-գնդապետ Միլիչի, որ Լամստորֆ կոմսին հիւրամեծար եղած է Պելկրատ գտնուած միջոցին։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը միաձայնութեամբ անվաւեր հռչակեց Պ. Սիլ Ֆուի ընտրութիւնը, ընտրական զեղծումներու համար։ 5283 ձայնով ընտրուած էր 4783ի դէմ։ Պ. Սիլ Ֆու, կալուածատէր ու ձիարշաւներու մասնակցող, Պ. Ֆուի թոռն է, նախկին երեսփոխան նախարարը։ Արժըլէի (Վէրին Բիրէնէ) գաւառէն ընտրուած էր։

ԲԻՇԹԱ.— Բանակին յանձնաժողովին մէջ զինուորական նոր օրինագիծին համար ծագած դժուարութիւնները հարթուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Մերակոյտը, այսօր, քուէարկեց Պրիւսէլի շաքարի պայմանագրութիւնը.

ՊԵՐԼԻՆ.— Երեսփ. ժողովին ատենապետ Պ. Ֆոն Պալլէսթրէմի հրաժարականը բուռն յուզում կը պատճառէ։ Ամէն կողմէ ձեռնարկներ կ'ըլլան՝ ետ առնել տալու համար։ Ընտրութիւնը հինգշաբթի պիտի կատարուի։

ԲԱՐԻԶ.— Լա Թուրէն շոգենաւին մէջ՝ պատահած հրդեհը երկու միլիոն ֆր.ի վնաս պատճառեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Արտաքին գործոց Նախարար Լամստորֆ կոմսը ծանրապէս հիւանդ է։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Գոսովայի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա։

—Էտիրնէի նահանգին ճիւրը Մուսթաֆա Փաշա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Իսքէչէի գաւառակին գայմագամ Էօմէր Ասըֆ պէյ, որուն յաջորդեց Պիլանի գայմագամ Խալիս պէյ։ Ատանայի նահանգին Բաեաս գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սիլվանի գայմագամ Մէհմէտ էֆ.։

—Սըվազի նահանգին Կիւմիւշ Հաճիքէօյ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Գիւմալարի նախորդ նաիպ Մէհմէտ Նըզ էֆ.։ Այտընի նահանգին Դարպի Գարաաղաճ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Սըղըր գաւառակին նաիպ Մէհմէտ Նաֆի էֆ.։ Տիարպէքիրի նահանգին Սիլվան գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Տիրէքի նախորդ նաիպ Մէհմէտ Շաքիր էֆ.։ Սըվազի նահանգին Բէօրբէ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Թարինը Հաճըը Շէրիֆի նախորդ նաիպ Հիւսամէտտին էֆ.։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան Պ. Լահովարիի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Մուսուլի արքունի կալուածներու յանձնաժողովին նախագահ Զիհա փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ անտառներու, հանքերու ու երկրագործական նախարարութեան հանքերու առաջին ճարտարագէտ Պ. Բուլոնի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հալէպի արքունի կալուածներու տնօրէն Ալի փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ատանայի նահանգին տէֆթէրտար Եավէր էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էտիրնէի արքունի կալուածներու տնօրէն Գէորգ էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հիճազի երկաթուղիին վարչական Խորհուրդին անդամներէն Պ. Պ. Ֆալիքսթ Ֆրապիի, Ֆրոտինկի եւ Կիւսթավ Հուպէրի։

ՏԱՄԱՏ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՀԸ. —Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է։

«Սակէ առաջ Եւրոպա փախած Տամատ Մահմուտ փաշա, որուն նկատմամբ ըստ օրինի կատարուած դատական հետապնդումներու հետեւանքով արձակուած վճիռով մը աստիճանէ ու պատուանշաններէ զրկուած էր, այս անգամ մեռեր է Պրիւսէլի մէջ։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց Բարիզի օսմ. դեսպանատան որ անոր մարմինը Կ. Պոլիս ղրկուի՝ հօրը դերեզմանին մօտ թաղուելու համար»։

ԱՆԳԼԻՈՅ Էտուարտ Է. թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, երէկ, Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց։

—Վեհ. Սուլթանին կողմէ արարողապետ Իպրահիմ պէյ, երէկ, Անգլիոյ դեսպանատունը գնաց եւ Էտուարտ թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։ Բ. Դրան կողմէ ալ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Օսմ. պաշտօնեաներ եւ դեսպանատանց բոլոր պաշտօնատեղերը այդ առթիւ, երէկ, դրօշներով զարդարուած էին։

ԲՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Գոսովայի նահանգին ոստիկաններուն 202 հոգի եւ ոստիկան-զինուորներուն 1000 հոգի կազմակերպութիւնը վերջնականապէս աւարտեր է։ Իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատուած եւ նոր գրուած իսլամ ու քրիստոնեայ ոստիկանները ու ոստիկան-զինուորները՝ Կ. Պոլսէ ղրկուած համազգեստներով կառավարական պաշտօնարանին առջեւ կեցեր են, ուր հանդիսաւոր կերպով բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։ Յետոյ ամէնքն ալ զատ զատ աչքէ անցուեր են կայս. թիկնապահ Նասըր փաշայի ու տեղւոյն զինուորական հրամանատարին կողմէ։

—Սէլանիկի նահանգին վերաքննիչ ու նախնական դատարաններուն համար անդամներ կարգուած են, որոնց մէջ կան Հրաչեայ Սարրաֆեան էֆ., Տիմիթրի էֆ., Միլթիատի Գարաճըոսի էֆ. միանգամայն եւ անդամներ կարգուած են նոյն նահանգին նախնական դատարաններուն համար։ Ատոնք շրջանաւարտ իրաւագիտական վարժարանէն, կատարած են օրինական երդումը։

—Սէլանիկի նահանգին գաւառներուն նախնական դատարաններուն ալ անդամներ ու հարցաքննիչ դատաւորներ ընտրուելով, արդիւնքը նոյն նահանգին կողմէ տեղեկագրուած է դատական նախարարութեան։

—Եանեայի նահանգին մէջ տասնըհինգ-քսան օրուան միջոցին շատ մը ոճրագործներ ու յանցաւորներ ձերբակալուելով դատարանի յանձնուեր են։ Խուզարկութիւնները առաջ կը տարուին այդ կարգի ուրիշ անձերու ձերբակալմանը համար։

—Բումէլիի նահանգաց քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա ծանոյց նոյն նահանգաց որ դատական պաշտօններու կոչուելիք անձերուն համար քաղաքային պաշտօնեաները ճիշդ տեղեկագիրներ տան՝ անոնց բարք վարուց տէր ըլլալուն նկատմամբ, գիտնալով որ հակառակ պարագան ծանր պատասխանատուութիւն առաջ պիտի բերէ։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Բումէլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչը ծանոյց ամէն կողմ փութով տեղեկագրել թէ մինչեւ հիմա ո՛րքան ոճրագործներ ու յանցաւորներ ձերբակալուած են եւ թէ ատոնց ո՛րքանը դատապարտուած ու ո՛րքանը հարցաքննութեան տակ են. նաեւ թէ որպէս զի ոչ ոք առանց վճիռի երկար ատեն բանտարկուած մնայ, հարցաքննութիւնները ու դատավարութիւնները շուտով կատարուին. այդ մասին թերացող պաշտօնեաները խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։ Բումէլիի նահանգները իսկոյն հարկ եղածը գործադրեցին այդ առթիւ։

—Ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութեան գործառնութիւններուն նկատմամբ Սպարապետի Դուռը ամէն օր տեղեկագիր մը կը մատուցանէ Մեծ-Եպարքոսին։

—Գոսովայի նահանգին մէջ շատ մը ոճրագործներ ու յանցաւորներ ձերբակալուած են։ Բազմաթիւ աւազակներ ու ոճրագործներ ալ եղած հետապնդումներուն չկրնալով դիմանալ, տեղական կառավարութեանց անձնատուր կ'ըլլան։

—Սկիւպի մէջ ոչ-իսլամ հպատակներէն Միլան, Թոշօ, Քրոմ, Վասիլ ու Պէկոս էֆ.ները ոստիկան գրուելով, գործի ձեռնարկեր են։

—Սկիւպէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ երեք ոճրագործներ որոնք ի բացակայութեան մահուան կամ տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած են, ձերբակալուեր են։

ՍԱՄՍՈՒՆ նախարարութիւնը, եպարքոսական հրամանագրի մը վրայ, հեռագրեց բոլոր նահանգներուն թէ տասանորդի վարձակալութեան համար Մալիէի գանձուն վրայ դարձուած եւ կամ գրաւի տակ առնուած հողերը ու կալուածները փութով աճուրդի հանուին, օրէնքին տրամադրած եղանակով, եւ վաճառման հասոյթը ղրկուի ելմտական գանձուն. նաեւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին տէրութեան իրաւունքները վնասէ զերծ պահելու համար։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը որ արձակուրդով Պելկրատ կը գտնուէր, շաբաթ օրը, Կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

Պ. ՖՐԱՆՔ ՕՊՈՒԱՆՈՅԻ ՄԱՀԸ. — Բարիզէն յունվ. 24 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Օսմ. Պանքային Բարիզի ճիւղին տնօրէն Պ. Ֆ. Օպուանօ մեռեր է։ Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ ընդհ. տնօրէն Պ. Կասթոն Օպուանօ, որուն հայրն է հանգուցեալը, այդ լուրը առնելուն պէս շաբաթ իրիկուն Բարիզ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

ԿՏԱԿ ՄԸ.— Դեղագործ Պ. Եանի Նիքոլայիտի որուն խանութը կը գտնուի Ղալաթիա՝ Օսմ. Պանքայի հին շէնքին դիմացը, կտակագիր մը պատրաստեր է, որուն համաձայն իր ամբողջ հարստութիւնը՝ հազար հինգ հարիւր ոսկի՝ մահէն ետքը կը յատկացնէ ծննդավայրին՝ Սիլիճէ քաղաքէն երկու երիտասարդներու դաստիարակութեանը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ մէջ վաթսուն սնկողիննոց աղքատներու յատուկ հիւանդանոցի մը հիմնարկէքը կատարուեր է։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ. — Պետական Խորհուրդը որոշեց բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին մէջ ատամնաբուժութեան դասարան մը հաստատել եւ հինգ ուսուցիչներ յատկացնել, որոնց տրուելիք ամսական երկու հազար ղրուշը հատուցանել կրթական Նախարարութեան ելմտացոյցէն։

ՄԱԼԻԷԻ մէջ, շաբաթ օրը, յանձնաժողով մը գումարուեցաւ ելմտական նախարարին նախագահութեամբ եւ ելմտական խնդիրներով զբաղեցաւ։

Պ. ՊԱՐԼԹԸՆ ԵՈՒՆԿ, «գիրքերու իշխանը» որուն վրայ խօսեցանք, շաբաթ

երիկուն ընտանիքով Պուքրէշ ուղեւորուեցան, ուր հրաւիրուած է Ռումանիոյ Է գայէթ Թագուհիին կողմէ (Քարմէն Սիլվա)։ Պ. Եունկ Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին զանազան նշանաւոր վայրեր այցելեց եւ բազմաթիւ հազուագիւտ առարկաներ ու ձեռագիրներ ստացաւ՝ Մինէաբոլիսի իր հաչակաւոր Թանգարանին համար։

ՍՈՖԻԱՅԻ լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ, կ.քսէ Սէրվէր, տեղական ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պաճմէթիվի մեկնումը վերջնական է, Ֆէրտինանտ իշխանին հետ անոր յարաբերութիւնները ցրտացած ըլլալով։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ Ցանատանի ու Սերպիոյ ժամանումներուն համար գործադրուելիք տարբերական սակացոյցին յատաճման վերջին պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, ատոնցմէ առնուելիք հարիւրին ութ մաքսէն զատ սակացոյցի տարբերութիւնն ալ հնչուն դրամով գանձուի. Նաեւ ուրիշ օտար երկիրներու ժամանումէն ալ հարիւրին ութ մաքս առնուելով, սակացոյցի տարբերութեան փոխարէն մուրհակ առնուի՝ արտադրող վայրի վկայական բերելու պայմանով։

ԵԱՆՆԵԱՅԻ վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղը դատեր է տեղւոյն ոստիկան-զինուորներէն Շքոտրացի Հասան Զաքիրի, որ նահանգին ոստիկաններէն Մէհմէտ Ալի էֆ.ն եւ թնդանօթաձիգներու գեր-տեղակալ Րէճէպ էֆ.ն սպաննած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։ Հաստատուելով որ Հասան բարկութեամբ գործած է այդ ոճիրները, դատապարտուեր է, յետ նշաւակման, տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ քառթ-բոսթալներու բաշխումը մեծ ուշադրութեամբ կատարուի։

ՆՈՐ ՑՐԱԳԻՐ.—Քաղաքապետութեան Խորհուրդը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ պայմաններուն վրայ այն մենաշնորհին, որով մաքսային Խորհուրդին անդամ Բասիխ պէյ ու ընկերները կ'ուզեն Նէնիգիւղի, Պեօյիւքտէրէի ու Մեծ Կղզիի մէջ օդային կազ գործածել։

—Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատողութեան առաւ Միխաիլիտիի ու ընկերներուն կողմէ տրուած աղերսագիր մը որ 45 տարուան մենաշնորհ կը խնդրէ Իզմիրի քաղաքէն դուրս քարիւղի մթերանոցներ հաստատել, վասն զի քաղաքին մէջ մեծ քանակութեամբ քարիւղ գտնուիլը կրնայ զանազան վտանգներու պատճառ ըլլալ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Բոնսթան, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Միւզիւրիւս փաշա, անցեալ երկուշաբթի, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի այցելութիւն տալով, ժամէ մը աւելի տեսակցեր է։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ միլիառատէր Պ. Ճէյ Կուլտ իր Նիակարա զբօսանաւով Աղեքսանդրիա ժամաներ է եւ մտադիր է երկար ուղեւորութիւն մը կատարել Եգիպտոսի մէջ։

ՄԱՐԱՇԻ ֆրանսական հիւպատոսարանին Թարգման կարգուած է Շիշմանեան Ցովհաննէս էֆ.։

ԲԱՎԱԼԱՅԷՆ կը գրեն թէ ծխախոտի գործերը կը շարունակուին եւ թէ ամերիկեան Ընկերութեան ներկայացուցիչը սուղ գիներով ծախու կ'առնէ գտած բոլոր ծխախոտները։ Գործերը շատ փայլուն վիճակ մը ունին։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Ցունուար 4էն 11 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 291, որոնց 192 իսլամ (91 այր, 101 կին), 81ը՝ քրիստոնեայ (42 այր, 39 կին) եւ 18ը՝ հրեայ (12 այր, 6 կին)։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼԵՐ. — Տարտանէլի ու Թէնէտոսի միջեւ գտնուած ընդծովեայ հեռագրաթելը կտրեր է։

—Պաշ Գալէի ու Տիլմանի հեռագրաթելը պարսկական սահմանագլուխին վրայ կտրած ըլլալով, հեռագրական վերատեսչութիւնը ծանոյց բոլոր կայաններուն որ այդ գիծին համար հեռագիր չընդունին։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ. — Քաղաքապետութեան Խորհուրդը շաբաթ օրն ալ խորհրդակցութիւն կատարեց միսի գնոյն բարձրացման մասին եւ ոչխարի քանի մը վաճառականներ հրաւիրելով՝ անոնցմէ կարգ մը բացատրութիւններ ստացաւ։ Քաղաքապետութիւնը այդ մասին զանազան տեղեկութիւններ տալէ ետքը, հեռագրեց նահանգները որ փութով ոչխար ղրկեն Կ. Պոլիս։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերը քոլէրայէ ու ժանտախտէ դէպք չէ պատահած։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ Բուճիչիբէգա Մարիա շոգենաւը որ ինչպէս ծանուցինք, փոխանակ ուրբաթի շաբաթ առտու Կ. Պոլիս ժամանելու, Բէօսֆէնճէէն ճամբայ ելած ատեն սառոյցի կտորներու զարնուելով պատռակին մէկ տախտակը կոտրեր եւ ծանր ծանր կրցեր է յառաջանալ։ Եւրոպական Թղթատարը Գալաթա ղրկուած շոգեմակոյկով մը Ղալաթիա բերուեցաւ։

ՆՈՒԱՃՈՒՐԴ ՄԸ. — Մաքսային վերատեսչութեան Խորհուրդը յունուար 6էն նուաճուրդի ձեռնարկած է մաքսային վերատեսչութեան պէտք ունեցած երկու շոգենաւերուն համար։ Նուաճուրդին վերջնական որոշումը յունուարի վերջը պիտի տրուի։ Հետեւաբար այդ շինութեան միջնորդել ուզողները պարտին ուրբաթ եւ կիրակի օրերէն զատ, ամէն օր նոյն Խորհուրդին դիմել՝ հազար հինգ հարիւր ոսկիի երաշխաւորութեան գումարով մը, Օսմ. Պանքային կամ Քրէտի Լիօնէի երաշխաւորութեան գիրերովը եւ իրենց ներկայացուցած գործարանին փոխանորդագիրներովը։

ՖԱՍԹԸՄՈՒՆԻԷՆ կ'ըսուի Թուականով կը հեռագրեն թէ զինուորական զօրաբաժնի պաշտօնարանին վառօդարանին քարուկիր ծխնելոյզներու վարի առաստաղին մէջի մասէն նոյն առտուն ժամ 1½ին հրդեհ ծագեր է։ Անմիջապէս քաղաքային ու զինուորական պաշտօնեաներ հասնելով մեծամեծ ջանքեր ըրեր են, որով հրդեհը չէ տարածուեր մօտը գտնուած կայսերական պաշտօնարանին ու ուրիշ տեղերուն։ Հրդեհը պաշտօնարանին վարի յարկէն սկսելով, ամէնէն առաջ սանդուխին առաստաղը բռնկեր է։ Զինուորագրութեան ու հաշուեման պաշտօնեաներուն թուղթերը ամբողջովին ազատուեր են։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, վաղը, գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին Այնալըչէշմէի գերման մատուռին մէջ։ Ցետոյ դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Իրիկուան Թեւթոնեայի մէջ սեղան մը պիտի տրուի՝ դեսպանին նախագահութեամբ։

—Գերմանիոյ դեսպան Պ. Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, ուրբաթ օրուան կայս. ունկընդրութեան միջոցին, Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց Գահիրէի գերմանական նորընտիր ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ռուքէր Եէնիշը, որուն առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուեցաւ։ Պ. Ռուքէր Եէնիշ շաբաթ օրը իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին առեւտրական Սենեակը գրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին, որպէս զի հոն ալ երկրագործական վարժարան մը հաստատուի, վասն զի նահանգին մէջ երկրագործութեան հիմնական կայուն վիճակը ամէնէն աւելի առաջ կու գայ՝ երկրագործութիւնը ներկայ գիտական նոր դրութեանց համաձայն չկատարուելէն։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Տրապիզոնի կուսակալ վախճանեալ Գատրի պէյի համար Տրապիզոնի մէջ դամբարան մը կառուցուի՝ ծախքը կայս. մասնաւոր Արկղին կողմէ վճարուելով։ Գատրի պէյի յուղարկաւորութիւնը ուրբաթ օրը կատարուեր է։

ՀԻԼԼԷՆ կառավարութիւնը տասնէն հինգ օրուան իջեցուց Սուրիոյ ծովեզերքներուն ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

ԿԱՐՄՐԱԽՏ.—Սօֆիայի մէջ կարմրախտ ճարակած է։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալ Մէհմէտ պէյ որ հիւանդ էր, ապաքիներ է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ հրատարակուած յունարէն Armonia լրագիրը դադրման դատապարտուեցաւ ներքին գործոց Նախարարութեան հրամանով։

ԱՆԿԼԻՔԱՆ Երէց Տ. Մաք Շօուլի, որուն Ցունաց Ս. Պատրիարքին ներկայանալը ծանուցինք, պաշտօնապէս ընդունուեր է Տ. Եոաքիմ Գ.ի կողմէ՝ շրջապատուած սինոդականներէն։ Անկլիքան երէցը Ն. Սրբազնութեան յանձներ է Նոր-քի արքեպիսկոպոսին նամակը մագաղաթի վրայ գրուած, որ կը պատասխանէ Ցունաց Ս. Պատրիարքին մէկ գրոյն՝ Վիքթորիա Թագուհիին մահուանը եւ Էտուարտ Թագաւորին գահակալութեանը առթիւ ղրկուած։ Այդ գիրը Էտուարտ Է.ի մատուցուած ըլլալով, հրամայած էր Քէնթրպըրիի արքեպիսկոպոսին միջոցաւ իր գոհունակութիւնը յայտնել Ցունաց Ս. Պատրիարքին։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ հինգշաբթի օրը քոլէրայէ երկու դէպքեր պատահեր են։ Նոյն օրը Նապլուսի մէջ ութ հոգի մեռեր են առաջուան բռնուածներէն։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ հրամանով ամէն կողմ պաշտօնեաներ քննութիւն կը կատարեն՝ ձիւնի ծանրութեան տակ փլչելու վտանգ սպառնացող շէնքերու մասին։

ԴԱՎԱԳԻԷՆ կը գրեն թէ երէկ առտու Վերին Վոսփորի մէջ թանձր մշուշ մը կար։ Սեւ ծովէն եկած Նորվէկեան շոգենաւ մը զարնուեր է իտալական շոգենաւի մը՝ քիչ մը վնասելով այս վերջնոյն ղեկի կողմին։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐԲԸ

Օրուան յուզումնալից ժամանցն է Սիրք երթալ ու ընտելացած վայրի գազաններ տեսնել, որոնք իրենց հետաքրքրաշարժ խաղերով յուզում եւ հաճոյք կը պատճառեն թատերասէր հասարակութեան։ Շբթ. եւ կիրակի օրուան ներկայացումները մեծ յաջողութիւն գտան. Սիրքը ոտք կոխելու տեղ չկար, այնքան խուռն էր բազմութիւնը, յիշեցնելով Լէօնիտասի խումբին փայլուն յաջողութիւնը։ Ցայտագրին մէջ՝ բուական ծոխ՝ ամէնէն աւելի աչքի կը զարնեն կապիկներու զուարճալի ճաշը, որ քրքիջներ առաջ բերաւ հանդիսականաց մէջ։ Ձիու եւ թրաքէյի վրայ մարզանքներ ընող կապիկները հիացուցին աղեցին իրենց զարմանալի դիւրաթեքութեամբ։ Առիւծները, վագրերը, արջերու մէջ կատարուած պարերը երկու գեղասի աղջիկներու կողմէ, մեծապէս գոհացուցին։ Հանդիսականներուն մէջ իրական յուզում մը առաջ բերաւ, երբ գազանագուսպը եւ իր երկու աղջիկները միեւնոյն պաղարիւնութեամբ փորձեր կը կատարէին վայրի գազաններուն հետ։ Գայլերուն փորձերն ալ ոչ նուազ հետաքրքրական են։ Շիտակը կ'արժէ Սիրք երթալ՝ տեսնելու համար այս ամէնը, որ սովորական չէ հոստեղի համար։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Ռումէլիի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 198.գ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903 յունվար 18/31ին ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին մէջ, հրապարակաւ եւ Օսմ. Կայս. Պանքային ախակցութեամբ։

Կ. Պոլիս 7/20 յունվ. 1903 3—5

* *

Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ վարժարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ 1903 (1319) մարտ 22ին (Ապրիլ 4)։ Ընդունելութիւնները հետեւեալ պայմաններով տեղի պիտի ունենան։ Վարժարան մտնել ուզողները պէտք է առնուազն 18 տարեկան ըլլան. բացառութիւն չըլլար։

Ընտրելիները հետեւեալ նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի անցնեն.—1. Թուաբանութիւն. 2. Երկրին մէջ խօսուած մէկ լեզուն գրել գիտնալ։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով տեղի պիտի ունենան։

Շերամաբուծական վարժարանը ընդունելիք աշակերտներուն թիւը միայն 30 հոգի նշանակուած ըլլալով, այդ 30 աշակերտները պիտի ընտրուին քննութեանց մէջ ընտրելիներու շահելիք թիւերուն կարգին համաձայն։ Հետեւաբար վարժարան մտնել փափաքողները նշանակուած թուականէն առաջ պէտք է իրենց խնդրագիրները ուղղեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին, եւ բացման օրը ներկայանան, իրենց ծննդեան վկայագրով եւ բարի վարքի վկայականով մը։ Բ. տարեշրջանի աշակերտներուն ալ կը ծանուցուի թէ պէտք է վարժարանը գտնուին երկուշաբթի օրը, 24/6 ապրիլ 1903 (1319). իրենց դասերը պիտի վերսկսին միեւնոյն օրը, ճիշդ ժամը 6ին (Ք. Թ.)։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

8/21 Ցունվ. 1903 4—01

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Նախորդ շաբթուն բերկրութեամբ ծանուցինք կայսերական այն բարձր գնահատումը, որուն արժանացաւ Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Տ. Սահակ Սրբազան՝ իրեն շնորհուած Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանով։ Այսօր ալ ոչ նուազ բերկրութեամբ կը կարդանք Պաշտօնականներուն մէջ՝ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հետեւեալ պատուանշանները շնորհել.—

Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակ եւ Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմիւրճեանի։ — Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Այնթապի առաջն. փոխանորդ Կիւլիւզեան Տ. Կարապետ Ա. քահանայի, Ատանայի առաջն. փոխանորդ Ներկարարեան Տ. Գրիգոր Ա. քահանայի, եւ տեղւոյն Հայոց երեւելիներէն՝ Պզտիկեան Սարգիս, Կիւլպէնկեան Փոլուստ, Խուլէսէրեան Լութֆիկ, Ուրֆալեան Ցակոբ, Սէլեան Աբրահամ եւ Քէշիշեան Կիրակոս էֆ.ներու։ — Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Սսոյ միաբաններէն Սահակ Ծ. վրդ. Զօլաքեանի։

—Վերջին տեղեկութեանց նայելով, Տ. Տ. Սահակ Ա. Կաթողիկոսը մինչեւ Մեծ-Պահք Երուսաղէմ պիտի մնայ, իր մեկնումի պատրաստութիւններովը ու լուսարարապետութեան պաշտօնին փոխանցումովը զբաղելով, եւ Միջինքին պիտի մեկնի դէպ ի Կիլիկիա։

—Ն. Սրբազնութիւնը՝ ի պատասխանի Ս. Պատրիարք Հօր նամակին, գրաւորապէս հաղորդած է թէ որոշած է ուղղակի Ատանա եւ անկէ Սիս ուղեւորիլ, եւ Կաթողիկոսական օծումը ստանալէ ետքը գալ Կ. Պոլիս։ Հետեւաբար խնդրած է որ իր պաշտօնին վերաբերեալ Կայս. Հրովարտակը եւ պաշտօնական գրութիւնները ղրկուին իրեն՝ Երուսաղէմ։ Տ. Տ. Սահակ Ա. Կաթողիկոս նոյնիմաստ գրութիւն մըն ալ ուղղած է Ատանա։

— Պատրիարքարանի աշխարհական պատգամաւոր Ցարութիւն էֆ. Գարամանեան ինք անձամբ պիտի տանի Կիլիկիոյ Ա. Կաթողիկոսին շնորհուած Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը եւ Կայս. Իրատէն։

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ եւս իր բնակարանին մէջ, Բերա, ընդունեց բազմաթիւ շնորհաւորական այցելութիւններ՝ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ։

—Վարչական եւ յարաբերական գիւղերու տեսուչները՝ Թէլեան էֆ. եւ Խաչատուրեան էֆ. ինչպէս նաեւ արձանագրութեան դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մէլիքեան երէկ Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը երթալով, Ն. Սրբազնութեան հրահանգները ստացան։

—Այսօր, Անուանակոչութեան տօնին առթիւ, Ս. Պատրիարքը իր բնակարանը կը մնայ։

—Ծննդեան տօնին առթիւ, Եւրոպայի եւ Ամերիկայի հայ գաղթականութեանց հոգեւոր հովիւներէն շնորհաւորական հեռագիրներ կը հասնին Ս. Պատրիարք Հօր,

—Վաղը, Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը՝ ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր՝ շնորհաւորական այցելութիւն պիտի տայ Գերմանիոյ դեսպանին։

—Հանգուցեալ Տիկին Մաննիկ Տավուտեանի եղբայրը Բարիզէն նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարք Հօր, յայտնած է թէ կը յօժարի գործադրել իր քրոջ կողմէ յայտնուած փափաքը՝ որ է 250 ոսկի նուիրել Արմաշի Դպրեվանքին։

—Ս. Պատրիարք Հայրը շրջաբերականներ ուղղելով բոլոր գաւառային առաջնորդներուն՝ յանձնարարեց օրը օրին տեղեկութիւն հաղորդել իրենց վիճակներու եկեղեցական եւ կրթական գործերու մասին։

—Երուսաղէմի ծերունազարդ Պատրիարքը՝ Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ ձրման սստուկութենէն կը տառապի եղեր այս միջոցիս։ Բժիշկները պատուիրած են հոգ տանիլ Ն. Ամենապատուութեան սնունդին եւ ուրիշ առողջապահական պէտքերուն։

—Պաշտօնակից մը կը ծանուցանէ թէ արհեստներու զարգացման հետամուտ անձ մը մտադիր է եղեր առաջարկել Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որ Եսիգուլէի Որբանոցի արհեստներու բաժնին ընդարձակութեան ու կանոնաւորութեան համար նոր միջոցներ խորհելու եւ արտադրուած գործերու վաճառումը դիւրացնելու նպատակով՝ առեւտրական գործերու հմուտ անձերէ բաղկացած մարմին մը կազմուի որ դրամագլուխ ալ հայթայթելով կամ ինք տալով՝ արհեստանոցի ճիւղը աւելի նպատակայարմար վիճակի մը վերածէ։

ԲԵՐԱՅԻ ԱԶԳԱՏԱՒՆԱՄԸ

Ազգատախնամս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ դեկտ. 13էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են։

Տիկին Տիւզեր՝ Տիկին Մաննիկ Տավուտեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի (108), Նշան էֆէնտի Գազազեան (108), Տիգրան էֆ. Պալթաեանի մահուան առթիւ (40), բարեսէր ոմն (40), Ս. Ցարութեան եկեղեցիէն Մկրտութեանց առթիւ (30), Տիկին Էֆտիկ Գէորգեանի մահուան առթիւ (20), Տիկին Աննիկ Մինասեանի մահուան առթիւ (10), Մարտիրոս էֆ. Ասլանեանի մահուան առթիւ (10), Արշակ էֆ. Ցակոբեանի մահուան առթիւ (10)։ Նշան էֆ. Գազազեան՝ մէկ ոչխար, Տիկին Եւգինէ Լեայեան՝ մէկ ոչխար, Նշան էֆ. Սէֆէրեան մատաղ հաց, միս, եւն. Տ. Փառանձեմ Բաքալեան՝ մէկ ոչխար, Տոքթ. Ղազարոսեան էֆ. երկու ոչխար, Ցովհաննէս էֆ. Ցակոբեան՝ երեք ոչխար։

Ազնիւ Նուիրատուաց մատուցանելով բազմաթիւ հիւանդաց եւ կարօտելոց շնորհապարտ զգացմանց հաւաստիքը, միամք յարգանօք։

Ի դիմաց Բերայի Ազգատախնամին։

Վ. Ատենադպրի — Ատենապետ

ՏՈՔԹ. Տ. ՔԱՐԱՄԱՃԵԱՆ — ՏՈՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 25 յունր.— Նաւալին գերման սպայ Շէտէր կը հեռագրէ Մարաքայպօյէն.—«Ցունր. 17ին Սան-Քարլոս ամրոցը կրակ ըրաւ Բանքեր մարտանաւին վրայ։ Մարտանաւը պատասխանեց, բայց նաւարկութեան դժուարութեանց հետեւանքով պարտաւորուեցաւ կրակը դադրեցնել։ Արժանի պատիժը գործադրելու համար յունուար 21ին Վինեթայի միջոցաւ ռմբակոծեցի Սան-Քարլոսի ամրոցը զոր քանդեցի։»

ԲԱՐԻԶ.—Մարաքայպօյէն կը հեռագրեն Հավասի յունուար 24 թուով թէ Գերմանները դադրեցուցեր են ռմբակոծումը։ Վինեթա ու Կազել հիմա Բիւրասաօ կը գտնուին։ Բանքեր միայն մնած է Մարաքայպօյի լիճը։ Վենեզուելայի կառավարութիւնը միշտ կը դրուէ Սան-Քարլոսի ամրոցը։

ՌՈՒՍՉԻՆԿԹԸՆ.—Գաւազանով սուսերամարտութեան փորձ մը կատարած ատեն Պ. Ռուզվէլթ դաստակէն հարուած մը ստացաւ։ Վէրքը թեթեւ է, որով Պ. Ռուզվէլթ պիտի կրնայ քանի մը օրէն բոլորովին ապաքինիլ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 25 յունր.—Փետրուարին մէջ պիտի կատարուին սերպիական ու ռումանական փոխառութեանց «քոնվէրզիոն»ները։ Մարտին պիտի կատարուին ֆրանսական ու ռուսական փոխառութիւնները։

—Սոսիէթէ Ժէնէրալը որոշեց իր դրամագլուխը 160էն 200 միլիոն Ֆր.ի բարձրացնել։

ՊԷՐԼԻՆ.—Պ. ֆոն Պալլէսթրէմ չուզեր վերստանձնել Ռեյխի. Ժողովին ատենապետութեան պաշտօնը։ Հաւանական է որ Պ. Սթոլպէրկ Վէրնիկէրոտէ ընտրուի։

ՎԻԷՆՆԱ.—Արմատական-Չեխերը իրենց խափանարար ընթացքը պիտի դադրեցնեն Ռեյխի. Ժողովին մէջ։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ.—Լա Հէի իրաւարարական ատեանին անդամ կարգուեցան դասական նախկին նախարար Պ. Աննէրշթետ եւ նախկին նախարարապետ Պ. Հակարնէրի։

ՀՌՈՄ.—Շատ սաստիկ ցուրտ մը կայ։ Ֆիօրէնցայի ամբողջ նահանգին մէջ ջերմաչափը զէրոյէն վար տասնըհինգ աստիճան իջած է։

ԲԱՐԻԶ. — Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ երկրաշարժի բուռն ցնցում մը զգացուեր է Հարաւային Քարոլինի մէջ։ Մեծ վնաս կայ, բայց մարդու կորուստ չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բոմպայէն կը հեռագրեն թէ Գերմանացիները դադրած են Սան-Քարլոսը ռմբակոծելէ։ Նախագահ Քաստրօ հեռագրով շնորհաւորեր է Սան Քարլոսի բերդին հրամանատարը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Ցունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	32	39
Ամէնէն բարձր գին	»	33	07 1/2
Ամէնէն վար գին	»	32	37 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի գոց	ֆր.	128	87
Ամէնէն բարձր գին	»	131	75
Ամէնէն վար գին	»	128	6'

ԲԱՑՈՒՄ 13 Ցունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Ք.	32	38 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	128	75
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Տուէտի Ժէնէրալ Օսմ.		0	'0
Դօս. Օսմ. Շանժ է Վալէօր		0	'3
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Ֆրամուէյ բաժնեթուղթ		6	20
» ժուիսանս		1	80
» պարտաթուղթ		293	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		191	—
Թրամվայ		144	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	—
Լավրիոմ		80	50
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	80
« պարտաթուղթ «		522	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	20
Ֆրիտրիք	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Ցունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	37
Օսմանեան Թանձ սէրի Բ.	61	—
» » » Գ. բաց.	29	87
» » » Դ. գոց.	29	87
Օսմանեան Պանքա	14	12
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	43	—
» Մոնօբոլ	45	—
Պորտուգալական 1888	97	50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	107	75
Տօմինիայ	105	—
Թրանսվալ	5	62
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	26 1/4

ԲԱՐԻԶ, 24 Ցունուար

Ֆրանս. Թանձ 3 %		100	07
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	30	27
» » » Բ.	»	62	35
» » » Գ.	»	33	42
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր	604	—
Օսմանիէ	»	——	
Ռումէլի երկաթուղի	»	130	25
Օսմ. մաքսատուն	»	489	—
Օսմ Ռէժի	»	371	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	——	
Քրէտի Լիոնէ	»	1117	—
Իտալական Թանձ	»	102	25
Սպանիական արտաքին	»	89	47
Թրանսվալ	»	142	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
Դրամ. գինը	»	——	—

ՊԷՐԼԻՆ, 24 Ցունուար

Ռուպլը	ֆր.	——	
Ռումէլի երկաթուղի	»	135	
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	410

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Ցունուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	40
Ռումէլի երկաթուղի	»	124	70
Օսմ. Ռէժի	»	347	50

ՊՐԻՒՍԷԼ, 24 Ցունուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	——	—

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍԹԵՆԻԱ
ԱԼ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Կ. ԼԻՆԱՐՏՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտօյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել դեռ բազմոցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծով ու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առողջարար ճանզամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Պատրգիւղ քարափին վրայ, Եանի Միքայէլի քավ, Սամաթ՝ Անտոնօղլու Եղբարք։ 45—104

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցայէն հետեւանքը եղող սաստիկ հազբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ ԿԻՑ

ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ինչպէս ամէն տարի, նաեւ այս տարի Ծննդեան առթիւ ամէն տեսակ նորաձեւ եւ տոկուն կօշիկներ խնամով պատրաստած եմ, զուտ ֆրանսական եւ ամերիկեան նիւթերով։

Կը վստահեցնեմ յարգոյ յաճախորդներս թէ ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհունակութեամբ պիտի մեկնին վաճառատունէս, թէ՛ իրենց գնած կօշիկին եւ թէ՛ ձեւին ու անմրցելի աժանութեան համար։ Չափու վրայ խնամով կօշիկ կը պատրաստուի։

ԵՆԿԷՐ ԵՒ ՓՈՐՁԵՑԷՔ

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար դրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը թծուորին եւ նորութեան շնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Փաշօ Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած այս մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տաքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, աթոռներ, քօրնիշներ, գեղեցիկ մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ձոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—1896ի 5% Օսմ. մաքսային պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ 1903 Ցունվ. 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը այս թուականին լրացող թիւ 13 կտրօնին վճարումները պիտի կատարուին, Ղալաթիա, Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն (Ք. Ե.) կէս օրէն ետքը, մինչեւ ժամը 2½, ամէն օր, բացի կիրակիէն, եւ ուրբաթ օրերը առտուան ժամը 10էն մինչեւ կէս օր։

Թուահամարեալ պորտրօններուն ընկերացած այս կտրօններուն փոխարէն պիտի տրուի ընկալագիր մը, որ վճարման համար պիտի ներկայացուի, իր տրուած թուականէն 10 օր ետքը Ղալաթիա, Օսմ. Կայս. Պանքային։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 9 յունվ. 1902 4—5

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՃՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ (Ճիչդ Զպաւքճեանց դիմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD

Paquebot poste Impérial Allemand

Պրեմեն-Նիւ Եորքի գիծ

ՔՐՕՆՓՐԻՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄ	28 Ցնվ.
ՔԷՕԼՆ	22 »

Պրեմեն-Քուպայի գիծ

ՎԷՅՄԱՐ	15 Ցնվ.
ՔԱՐԼՍՐՈՒՀԷ	29 »
ՌՕԼԱՆՏ	24 »

Պրեմեն-Համպուրկ-Ծայր. Արեւելքի գիծ

ՊՐԻՆՑ ՀԷՅՆՐԻԽ, 21 Ցնվր.ին մեկնելով պիտի երթայ Քօլօմպօ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ-Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքօհամա։

Պրեմեն-Աւստրալիոյ գիծ

ԶԻԹԸՆ, 28 Ցնվր.ին մեկնելով պիտի երթայ Քօլօմպօ, Ֆրէմէնդլ, Ատէլայտ, Մէլպըրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, Թիւ 21

Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել քիչաւոր նաւահանգիստներէն մէկը։

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու, տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մարմնի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը ձանձրացնեն զայն գործածողները, որոնք կամ զզուանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել: Ֆրանսայի բժշկական կաճառէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈՒԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և աննուխ, եղեւինի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու: Ո՛չ խմելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը: Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարման է դժուարաշնչութեան, կուրծքի բխուածքներու, հազբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրծայ տառապին առնել Թոքախտի: Ամէն ճաշէ առաջ մէկմէկ դգալ առնել պէտք է:

Կը ծախուի Պանճէ [illegible] Թրիչիւքն դեղարանը: Սուլթան Համամ Մէզիէր: Լինեօս և Պօնտիջեանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ:

796 28—52

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՍ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք տալու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղուն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք: Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է: ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ չօքօլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն:

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով սնեցող տղաք, քաջառողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային:

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը: Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ:

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

6—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին եղած [illegible] դրամը՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը: 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ [illegible] մինչեւ հիմա ունեցած է ընկերութենէ կը յանձնուած [illegible] պայմանագրութիւնն է. [illegible] 30 օր [illegible] 5 տարի [illegible] 5 էն 100 [illegible]

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 էն 100 [illegible] պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ [illegible] պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել:

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻՏՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Բնդհ. Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս. Հուէքեօյ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը (20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հալվաճը փողոց, Օսմ. նամակատան դէմը:

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մահմուտփաշա Զարզըը խան, Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի: 194

Արիս եւ Ընկ.

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՑ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամէն տեսակ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ:

Տեղական արդիւնաբերութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու հետ դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը: Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի:

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսմի Պազար և կ. Ինճիճեան Օղլու վաճառատուններու, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու քաղուածքն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լաքառիէռ Ցրդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն:
ՊՈՄՊԱՅ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանեթ.
ՌՈՒՍՉՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռօն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԻՒՓ.— Պ. Մ. Բափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Թէտրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Ն. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բաօվտոալ.

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ.

Ամենէն հնչիւն պատճառով շատ ան գամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել, ապա հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչեւ իսկ ապաքայ զաւակներուն կը փոխանցուի: Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած առեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են:

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակները ալ շուտով կը բժշկուին, եթէ հիւանդը կանոնաւորապէս գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԵՐԼՕ անունով աշխարհահռչակ դեղը:

Այս դեղը անմիջապէս կը հանգստացնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու: Անքնութիւնը, ջղաշնչկութիւնը, կէսգլխու ցաւը, տղամալութիւնը, խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարսողութեան ցաւը, մէջ [illegible] կանանց սովորական [illegible] ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըն բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԵՐԼՕ գործածելով: Կեղծիքէն զգուշանալ: Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ:

ԹՍԲՈՒՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Բողէւ Ցուցանքն դարձուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են:

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Ֆասոզէօսեան գրութեամբ գտնուած յստակ ջուր մըն է և առ գիւղը կը խմուի: Ազդեցութիւնը անմիջական: ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ սեղծարական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ: Առաւօտ անօթի, ջուրի դգալ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տաք վայրկեան ընդարձակմամբ երկու անդամէն կէս ատ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու: Գնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու Թէյի կամ գինիի դգալ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին անդամութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն:

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ: 504

ՖՕԹԹԻՕՐ Թ. ԱՐԱՔԵԼ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Իսթիքլալ Պերա Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Ք.): Բ. և Ուրբ. կէս օրէն ... Աէֆդէէ? գեղարան Նաղաչի ... Կէրեկի ... ժամերը:

Աղքատաց ձրի 490

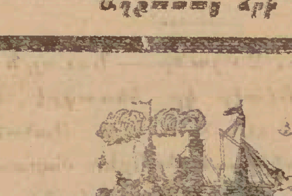

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տ. մնէք ... Բաթիւմի համար: Առաջին կարգ 245 Ֆրանք. Բ. կարգ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիոյ Փոստ Հան... Գարաքէօյ: 516 Թ. ՌԸՇՈՒՆ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որէ ամիսը երկու անգամ կը՝ բանին Լիվէրբուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Ծէլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Ծէրվիա	7392	Ալէքրօ	2181
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	161

Շէրպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Թէյ... պէս, ընդհանուր վաճառքով Լիվէրբուլէն հոս հասաւ:

Դիմել առ
ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց: 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի, Գօրսոյի, Միջերկրականին եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Թիպու	2500
Ամպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէլարր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանսրուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասսրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՌԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռիհթըմ խան
ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվէրբուլ:

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական ճանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս Նոր ճանրագիտակ բառարան մը: Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարագրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ: Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ):

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ: Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ: Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են:

Պայմանաւոր բաժանորդագինը ճեռեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Ձղձակազմ հատորով
235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ }

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը:

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան: 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17: Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար:

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՊԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Ce

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եառեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:

Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120:

Դասերը եւ Նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինսառ	3720	Միլօ	1057	Սքէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պըավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	934	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գադօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէռօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4532	Լէրանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլոմպօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է

Լօրէնզօ շոգենաւը, նաւապետ Ռ[illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է

Թիւրօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Օտեսայէն հոս կը սպասուի:

Հօրասիօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլ[illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի:

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՃ ԸՆՐԻՔՕՑ
Թ. 22—24 [illegible] 377

COMP RUSSE

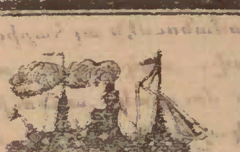

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նաւերթեկութիւններ

Գշ. 14/27 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Գշ. 1/28 Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ճաղորդակցելով Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապլուզուս-Շամ)
Եշ. 16/29 Սեվաստոպոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ:
Ուր. 17/30 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Շբ. 18/31 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուզուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրգօրիան	10500	Ալավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէնդրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլոմպիան	8000	Ամէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտոլուգիան	2500
Գասդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆրրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ճալէոնիան	3700	Մինճօ	900
Վալօնիան	3700	Թօրրզօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ճապիան	3500		

Առաքումներ կը խնդրուին [illegible] Լիվէրբուլ մեկնող [illegible] հասնելու համար [illegible] ժամանակէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Ուսու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Բըրըք »	2	20
1	39	» Սազընճը Բունար »	1	38
2	33	» Ալփանուս »	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Ինէօնիւյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Գէօյիւք Զօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլը »	6	40
8	45	» Տօղանհան »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Արգըթ բէյլ »	5	13
10	30	» Ղադընհան »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէբուլիւմ »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բուհար-Գոլը »	12	42
3	—	Ժմ. Գոնիա Մկն.	12	—
Իրիկ.			Առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻՒ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Ուսու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր Ժմ.	11	—
1	44	» Աք Բունար »	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Սագարիա »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Պօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ »	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ Մկն.	2	—
Իրիկ.			Առաւ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Թ. 324 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Թ. 323 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունտ Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Քէօթահիա Մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Թ. 422 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Թ. 424 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 421 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Թ. 423 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	6	—	7	20
6	48	8	18	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5	42	7	12